

NEW YORKE PAMINĖTA DIRVOS 60 M. SUKAKTIS

DIRVOS 60 metų sukakties minėjimas New Yorke įvyko š. m. vasario 1 d., Kultūros židinyje, Brooklyne, N. Y. Akademiją atidarė trumpu žodžiu nušviesdama tos iškilmingos šventės minėjimą bei spaudos reikšmę ALT S-gos 1-jo skyriaus pirmininkė Aldona Krulikienė ir pakvietė programai vadovauti Ireną Vebraitienę, kuri savo patyrimu gyvai ir įspūdingai programai vadovaudama įterpdavo ir savo kūrybinį žodį, o taip pat paskaitė iš dr. V. Kudirkos satyros iš anų laikų prieš 80 metų rusų caro lietuviškos spaudos draudimo apie "Tupyklą".

ALT S-gos pirmininkė Emilija Čekienė tarė įžanginį žodį išskeldama spaudos ir Dirvos reikšmę ir Sąjungos valdybos vardu išreiškė pagarbą visiems Dirvos darbuotojams, bendradarbiams, skaitytojams ir rėmėjams, kurių nepaprasto ryžto, pastangų ir pasiaukojimo dėka DIRVA sulaukė tokio garbingo jubilėjaus

Pagrindiniais kalbėtojais buvo rašytojas Pranas Naujokaitis ir istorikas Algirdas Budreckis. Pirmasis išsamiai paruoštoj paskaitoje nušvietęs spaudos reikšmę lietuvių išeivijoje, jos

(Nukelta į 2 psl.)

Michigano respublikonų partijos vicepirmininko inž. Algio Zaporacko pastangomis, prezidentui G. Fordui lankantis Detroite, š. m. sausio 31 d. buvo išgauta speciali audiencija, kurios metu Simas Kudirka padėkojo Prezidentui už padarytas paslaugas jam atvykti į Ameriką. Taip pat jis prašė Prezidento padėti Sovietijoje kaliniams politiniams kaliniams, įteikdamas lietuvių, ukrainiečių ir vokiečių politinių kalinių sąrašą. Nuotraukoje Simas Kudirka ir JAV Prezidentas G. Fordas.

J. Urbono nuotr.

KASANDROS ŠAUKSMAI

Jeį dažnai kartojami, gali turėti įtakos...

Pagal senovės graikų pavimą, dievas Apolonas meilindamasis Priamo dukrai Kasandrai, jai pažadėjo ateities numatymo galią. Dovaną ji priėmė, tačiau atsiduoti atsisakė. Apolonas Kasandrą už tai nubaudė, patvarkydamas, kad jos

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

pranašavimu niekados nebūtų patikėta. Sprendžiant iš pasaulio istorijos, byla nepasibaigė su Kasandros mirtimi. Iki šių dienų vengiama patikėti kiekvienam originaliesniam pranašavi-

mui, nors jis ir remtųsi faktais.

Prieš keturiasdešimt metų, pavyzdžiui, nebuvo tikima, kad Hitleris ruošiasi karui. Nūdien, įspėjimai apie teroro balanso pakrypimą sovietų naudai, laikomi Pentagono išsigalvoji-

mais, kad priverstų kongresą jam skirti daugiau lėšų. Negali sakyti, kad tokioje prielaidoje nebūtų visai teisybės. Antra vertus, visa istorija moko, kad taiką gali išgelbėti tik ruošdamasis karui. Už tat ir trokšamas atlydis yra daugiau priklausomas nuo JAV stiprumo negu ko nors kito. Jų silpnumas prieš tik provokuoja.

Tai, rodos, turėtų būti visai aišku. Daugumas tuo, tačiau, nenori tikėti. Ko mums bijoti sovietų — prieš kiek laiko samprotavo kolumnistas Garry D. Wills — negi jie galėtų pasiųsti savo karius į kiekvieną mūsų kaimą?! Sovietai Angoloje! Tai kas — nusprendė dauguma kongresmanų ir senatorių: juos ten gali ištikti tik mūsų Vietname patirta nesėkmė. Bet koks kitoks aiškinimas iki šiol susilaukė tik Kasandros šauksmų likimą.

N. Y. Times'o James Reston sekmadienį aiškino, kad kongresas joku būdu nesutiks duoti lėšų karinės lygsvaros išlaikymui, o The Wall Street Journal abejojo karinių pajėgų štabų viršininkų drąsiai pasakyti prezidentui, kad sovietų pasiūlymai atominių ginklų srityje yra nepriimtini. Mat, griežtai laikantis savo nuomonės, gali prisieiti atsistatydinti, bet dabartiniai viršininkai neesą "resigning type". Girdi, jie esą būdingi demoralizuotai kariuomenei ir galėdami tikėtis geresnių paskyrimų bei pakėlimo iš prezidento linkę pataikauti.

Pagaliau ką galvoja pats prezidentas? — bando įspėti tas pats The Wall Street Journal. Nejaugi viskas, kas rišasi su kariuomene, JAV-se yra taip nepopuliari, kad nėra kitos išeities kaip sutikti su nuosmūkiu? Ar galima rinkimų kampanijoje aiškinti, kad Amerikai reikia ginkluotis? Ar prezidentas gali tikėtis laimėti balsų, sakydamas, kad Amerika turi atbusti?

Laikraštis nedrąsiai mano, kad taip, ir teigia, kad

(Nukelta į 4 psl.)

KAIRĖJE: Dirvos 60 metų sukakties minėjimo New Yorke š. m. vasario 1 d. Kultūros židinyje programos dalyviai ir rengėjų bei svečių dalis. Iš kairės: A. Budreckis, A. Vakselis, A. Krulikienė, ALT S-gos pirm. E. Čekienė, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, I. Vebraitienė, P. Naujokaitis, J. Rūtenis ir J. Sirusas.

L. Tamošaičio nuotr.

DIRVOS ADRESO REIKALU

Primename, kad Dirvai įsikūrus laikinose patalpose (6116 St. Clair Ave.), greitesniam pašto pristatymui adresas lieka tas pats: **DIRVA, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.**

daktorius P. Jurkus ir kiti. Raštu minėjimą sveikino Dirvos redaktorius Vytautas Gedgaudas ir Vilties draugijos pirm. Kazimieras Pocius. Įdomu, kad visi sveikintojai tarė visiškai skirtingą tą pačią Dirvos reikšmę iškeliantį žodį, ku labai buvo nustebinti klausytojai. Tai reiškia, kad dažnas iš mūsų turi gražių kūrybinių minčių, tik jų nesistengia pareikšti raštu.

VIRŠUJE: Dirvos 60 metų sukakties minėjime New Yorke, publikos dalis akademijos metu. Pirmoj eilėj sėdi iš kairės: Tėv. K. Bučmys-Darbininko redaktorius, dr. V. Čekas, Vliko vicepirm. J. Valaitis, R. Budrienė, ALT S-gos pirm. E. Čekienė, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, J. Simutienė, I. Vakselienė, LB Apyg. pirm. A. Vakselis.

L. Tamošaičio nuotr.

DIRVOS 60 M. SUKAKTIES MINĖJIMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

kelyje sutiktas kliūtis ir laimėjimus įvairiais laikotarpiais. Jo paskaitos santrauka tilps sekančiame numeryje.

Kitas prelegentas Algir-

Dirvos 60 m. minėjime New Yorke, po akademijos, vaišių metu išpūdziais dalinasi Regina Budrienė su ALT S-gos vicepirm. Stella Abraitiene.

L. Tamošaičio nuotr.

Aldona Krulikienė, ALT S-gos I-jo skyriaus pirmininkė atidaro Dirvos 60 minėjimo akademiją Kultūros Židinyje New Yorke.

L. Tamošaičio nuotr.

das Budreckis taip pat labai kruopščiai paruoštoj paskaitoj tema "Dirva ir tautinės minties spauda", apibūdino per 60 metų eitą Dirvos kelią, kiekvieną jai vadovavusį redaktorių ir jų charakterių skirtingumus. Paminėjo visus buvusius Vilties draugijos pirmininkus ir jų įnašą bei laimėjimus Dirvos leidimo tobulinimui, o taip pat ir ALT S-gos pirmininkų jų kadencijose Dirvos leidimui ir tobulinimui pastangas. Bus spausdinama atskirai.

Jonas Rūtenis paskaitė

savo poemą — Lietuviškasis žodis.

Žodžiu sveikino Generalinis Konsulas New Yorke A. Simutis, VLIKo vicepirm. Jurgis Valaitis, LB New Yorko apygardos pirm. A. Vakselis, PMT pirm. R. Žymantaitė, Darbininko re-

Minėjimą-akademiją užbaigė J. Sirusas, 11-jo skyriaus pirm. S-gos vicepirm. pakviesdamas svečius prie kavutės. Žmonių atsilankė pusantro šimto. Dirvai aukos bus paskelbtos vėliau. Minėjimą rengė ALT S-gos 1-sis ir 11-tas skyriai. K. A.

Prie dail. J. Bagdono kūrinio - loterijos laimėtojas Damijonaitis iš Elizabeth, N.J. kartu su dailininku.

L. Tamošaičio nuotr.

Jurgis Sirusas, ALT S-gos Richmond Hill skyriaus pirmininkas, taria baigiamąjį žodį. L. Tamošaičio nuotr.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Ne spausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

PAJUSKIME SĄŽINĖS BALSA

Lietuvos nepriklausomybės šventė Vasario 16-ji diena nežiūrint, kad šis lietuvių tautos suklestėjimas dabar vėl užslopintas, yra mums didis pavyzdys, tautinės dvasios stiprybė ir viltis mūsų tėvynės išlaisvinimo kovoje.

Ši istorinė lietuvių tautos diena Vasario 16-ji tesustabdo kryžkelę ne vieną besikubantį nežinion lietuvių ir teprimena jo tikrąjį kelią, kad anot dr. Vinco Kudirkos, kiekvienas pajustų, jog "gražu dėl tėvynės pavargt ir kentėti."

Nors toji kova už laisvę ilga ir ateitis neaiški, tai dar nereikia, kad viltis mažėja, kad mes turėtume savo siekimų atsisakyti. Istorija rodo, kad laikas ir mūsų pastangos yra visų didžiųjų įvykių sprendėjas. Mūsų pareiga atlikti tai, kas nuo mūsų pačių pareina ir mūsų jėgomis įmanoma. Šiandien išeivijos lietuvių pastangomis negalime skųstis. Lietuvos laisvinimo veiksniai, organizacijos kaip ir kasmet stengiasi Lietuvos pavergimo klausimą kelti svetimieams, kreipiantis į kitų kraštų vyriausybes laisvais, delegatais vizituoti valdžios atstovus, aprūpinti informacine literatūra apie Lietuvą ir t. p.

Šią garbingą istorinę lietuvių tautos šventę minės visi išeivijos lietuviai, giedodami Lietuvos himną: "Vardan tos Lietuvos vienybė težydi..." Tačiau giedant šiuos žodžius, ar nepajusime sąžinės balso, jog paskutiniu laiku toji tautinės vienybės sąvoka mūsų daugelio veikėjų širdyse išblėso. Asmeninis "Aš" pradėtas laikyti aukščiau nepriklausomos Lietuvos idealo.

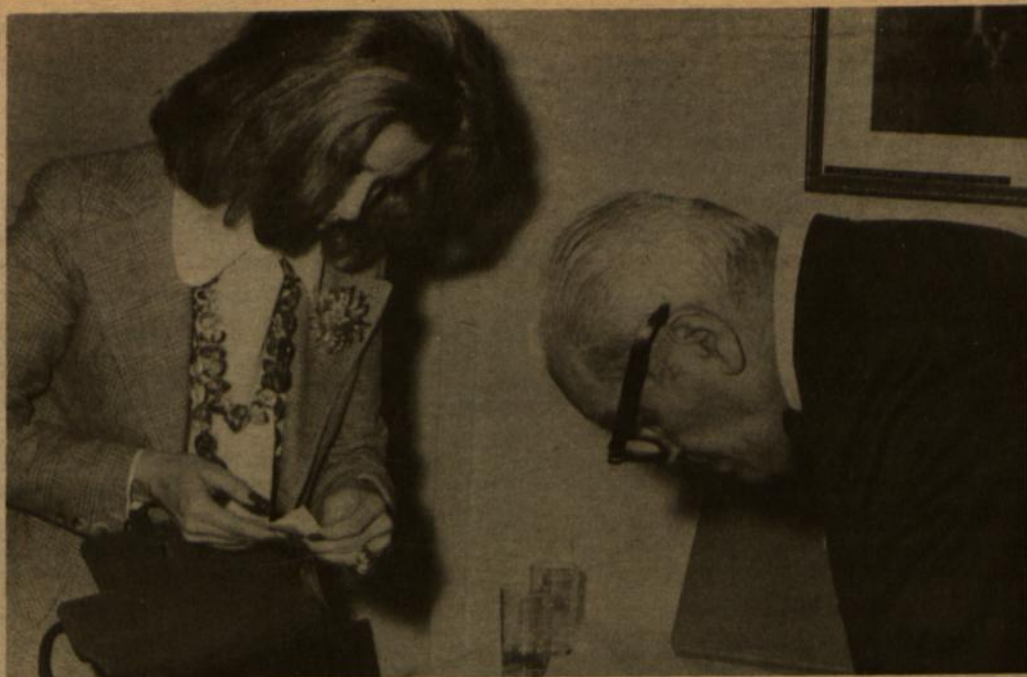
Ši iškilioji mūsų tautos istorinė diena tebūna naujo dvasinio prisikėlimo išeivijoje diena, kad kiekvienas lietuvis, ar jis priklauso kuriai organizacijai, ar gyvena vienišas tarp svetimųjų, tėvynėje ar ištremtas Sibire, ar kitame krašte, turtingas ar vargšas, nei vienas nepamirštų tos dienos ir švęstų rimtyje bei giliam susikaupime.

Tikėkim, jog Lietuvos laisvinimo institucijos ir kitos organizacijos, kurios veikimo pagrinde sau nusistatęs Lietuvos laisvės įgyvendinimą, Vasario 16 dieną su pagarba žvelgs praeitin pagerbiant savo brolius, kurie gyvybės kaina atnešė lietuvių tautai laisvę praeity, susimąstys, ką pačios yra atlikusios ir, siekdamas nuoširdžios vienybės ryžtingai žengs ateitin, ieškos naujų kelių Lietuvos išlaisvinimui.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba kviečia visus narius ir lietuvių visuomenę Vasario 16 dienos proga aktyviau įsijungti į Lietuvos vadavimo veiksmų pastangas savo įnašu: darbu ir lėšomis, kad galėtume tikėti, jog mūsų vieningų pastangų dėka Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma, vyresniesiems pavargstant jų vietas užims jaunoji karta ir tęs kovą prieš Lietuvos okupantą.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS
VALDYBA

Dirvos sukakties minėjime New Yorke Lietuvių Tautinio Sąjūdžio atstovas Vlko Taryboje Algis Sperauskas su žmona, Vlko valdybos vicepirm. Jurgis Valaitis ir ALTS-gos sekr. dail. Juozas Bagdonas.

R. Žymantaitė ir inž. K. Krulikas tikrina loterijos laimėjimų numerį. Deja... nei vienas jų nelaimėjo dail. J. Bagdono kūrinio... L. Tamošaičio nuotr.

PAKARUOKLIO NAMUOSE APIE VIRVĘ...

Žinoma patarlė: pakaruoklio namuose apie virvę nekalbama. Pagal tą patarlę sovietinė spauda nustato savo kamertonus. Kalbama apie... pakaruoklių virves kitų namuose, o rikiuotės kartuvių Sovietų Sąjungoje, švelniai tarus, visiškai dėmesio nepatraukia.

Kas nežino drakoniškų sovietinių įstatymų, tvarkančių vadinamą "darbo drausmę". Pirmą kartą darban pavėlavęs darbininkas tampa daugelio represijų auka. Jam išskaito atitinkamą sumą iš atlyginimo. Prie atskaitymo prideda baudą už pavėlavimą. Apie jį, smerkiančiai, parašo "sienlaikraštyje". Dėl pavėlavimo su juo pasikalba įmonės proforgas ir brigadininkas. O jeigu jis pavėluos ir antrą kartą? Tada "draugiškame" pasitarime, kur vadovauja kompartinės organizacijos atstovas, toks vėluojąs darbininkas gauna visą eilę bauginimų ir grasymų. O jeigu darbininkas visai neateis darban? Ir dieną, ir kitą? Tada neišvengiamas teismas. Darbininkas netikėtai išmetamas iš darbo, bet baudžiamas teismo, bauda įrašoma į jo darbo knygelę. Darbo knygelė, kaip pasas, yra egzistencijos pagrindas. Per visą jo gyvenimą, visur, visad, jis rodo savo darbo knygelę.

RIMAS DAIGŪNAS

Iš jo jos daromos išvados. Veltėdis, parazitai, tai terminai asmenims, kurių darbo knygelėje yra "pravaikštų", arba vėlavimosi, arba kokių kitų konfliktų "atžymos".

Taip aktyviai priverstas sovietų pavaldinys "statyti komunizmą". Tai drakoniškai pažeistos pavaldinio asmeninės teisės, pajungus žmogų sovietinių piramidžių statybai.

Ir visa tai sovietuose taip įsigyveno, tapo tokia paprastybė, tokia gyvenimo rutina, kad niekas to ir nepastebi. Užsienis apie tos asmens laisvių priespaudos buvimą visai ir nežino. Užsienis kvailinamas sovietinių "profesinių sąjungų" fikcija. Tokių sąjungų atstovai atvyksta į užsienio profsąjungų suvažiavimus, nors jie, sovietiniai atstovai, ne darbininkus, bet valstybinius darbdavius atstovauja! Toks neretas ir net dažnas yra laisvųjų užsienių naivumas.

Todėl ir įsidrąsina sovietinė spauda rėkauti apie pakaruoklio virves laisvuose užsieniuose. Gruodžio 17, Maskvoje leidžiamas savaitraštis "Literaturnaya Gazeta", rėkte rėkia apie profesinių sąjungų persekiojimą... Prancūzijoje. Viena, kitame prancūzų fabrike, tai taip nauralu laisvai grupinių derybų sistemai, kilo streikų grėsmė. Nuotalkos įkaito ir susimušė fabrikinų vartų sargai ir darbininkai. Už tas muštynes vienoj vietoje atleido trims dienoms nuo darbo 50 darbininkų, kitą vietą už muštynes patraukė atsakomybėn įtariamą kurstytoją. Vienur, rašo sovietinis savaitraštis, darbininkas per muštynes neteko akies, kitur gi streikuojančius ir pikietuojančius darbininkus puolė sargybinių šunys.

Tai vis įprasti ir apgailėtini žmonių konfrontacijos

ir temperamento reiškiniai. Anksčiau jų būta ir Amerikoje. Garsios yra "Ford overpas" muštynės Detroit. Tačiau streikas, piketas, žmogaus teisė reikalauti ir dėl to paremti savo reikalavimus grupinėmis derybomis yra įstatymo ribose. Tai yra legalūs laisvojo darbo konfliktai. Tai nėra kokia sauvalė ir chaosas.

Sovietinis savaitraštis linkęs tokius konfliktus tepti agitacinėmis revoliucinėmis spalvomis. Tai, esą, revoliucijos pradininkai. Tai, esą, kapitalistinės valstybės pastangos tramdyti asmenines darbininkų teises. Sovietiniai korespondentai apkvaišusiai nueina taip toli, kad ima rašyti apie fabriky savininkus, kurie... šaudo į piketuojančius darbininkus iš medžioklinių šautuvų. Skaitytojai kvaili, galvoja sovietiniai žurnalistai, ir nieko nesuvoks...

Tuo tarpu vien tik tai mintis, vien tik tai žodis apie streiką sovietinėje tikrovėje yra garantuotas bi-lietas į gulaginę sanatoriją. Sovietų rašeivos rėkia apie virvagalius laisvuose užsieniuose ir visai "nematoto" sovietinių kartuvių rikiuočių.

• Vasario 16 dienos minėjimas-šventė didžiojo New Yorko mieste bus šio vasario 15 dieną, sekmadienį, Kultūros židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn (East New York). Pradžią 3 val. popiet.

Rengia ir visus kviečia gausiai dalyvauti vietos Amerikos Lietuvių Taryba.

• Sol. Roma Mastienė išvyko koncertuoti į Pietų Ameriką, Venezuelą, Caracas mieste Vasario 16 proga bus jos koncertas. Bet pagrindinis jos koncertas bus Kolumbijoje, Medelline, vasario 23-24 d. su simfoniniu orkestru kolumbiečių visuomenei.

MELO KARAS (6)

SAMOKSLININKAI IR VATIKANAS

Susipažinę su svarbiausiais melo karo veikėjais iš vokiečių pusės: adm. Canaris ir SD šefu Heydrichu — galime pereiti prie jų veiklos.

Hitlerio 800,000 vyrų armija, per 27 dienas susidorėjusi su Lenkija, turėjusia 33 mil. gyventojų, taip pakėlė Fuehrerio prestižą, kad "Juodasis orkestras" neteko vilties juo greitai atsikratyti. Iš kitos pusės, Hitlerio Lenkijoje įvesta tvarka — aristokratijos, inteligentijos, dvasiškos ir žydų persekiojimas — sukėlė naują generalinio štabo pasipiktinimą. Admirolas Canaris net įspėjo gen. Keitelį, OKW — aukščiausios karinių pajėgų vadovybės viršininką, kad "ateis diena, kada pasaulis laikys Wehrmachtą atsakingu už tuos dalykus, kurie vyksta jo panosėje". Keitelis į tai atsakė, kad jei kariai patys nenori daryti "tų dalykų", jie negali skųstis, jei tai atlieka SS ir SD.

1939 m. spalio 9 d. Hitleris įsakė pradėti ruošti naujam žygiui pagal "geltoną planą", kuris numatė invaziją į Olandiją, Belgiją ir Prancūziją. Aukštieji karininkai buvo prieš tai, bet Hitleris nepaisė jų nuomonės ir įsakė būti pasiruošusiems žygį pradėti lapkričio 12 d. "Juodasis orkestras" nutarė vėl veikti. Gen. štabo pulk. lt. Helmuth Groscurth paruošė sukilimo planą. Pagal jį dvi tankų divizijos, per Berlyną iš Lenkijos keliaudamos į Vakarų frontą, turėjo Hitlerį ir jo artimuosius suimti, o gen. Becką paskelbti valstybės regentu. Tas sudarytu koalicinę vyriausybę ir kviestų Hohenzollerius užimti sostą. Pats Hitleris turėjo būti paskelbtas bepročiu. Jei naciai priešintųsi, jie turėtų būti sušaudyti.

Viso šito karininkai griebtusi, jei iš anksto gautų Prancūzijos ir D. Britanijos vyriausybės pažadą paskelbti tuojau paliaubas. Canaris buvo paprašytas susisiekti su britais. Tas iš savo pusės tą uždavinį pavedė pulk. Oster, savo štabo viršininkui. Pulk. Oster pasikvietė Muencheno advokatą dr. Josef Mueller, žinomą katalikų veikėją, kuris pažinojo popiežių Pijų XII ir tuos du vokiečius, su kuriais šv. Tėvas turėjo glaudų asmeninį ryšį: monsenjorą L. Kaas ir jėzuitą tėvą Robertą Leiber. Abu juodu gyveno Vatikane. Muellerio uždavinys buvo per popiežių painformuoti britus apie "geltoną planą" ir gauti Prancūzijos ir D. Britanijos pažadą nepanaudoti vokiečių sukilimo prieš

Hitlerį ir neižygiuoti į Vokietiją.

Buvo sutarta, kad popiežius pats tiesioginiai nepasimatys su Muelleriu, bet gaus "Juodojo Orkestro" pasiūlymą per Kass ir Leiberį ir jį perduos D. Britanijos pasiuntiniui prie šv. Sosto Sir D'Arcy Osborne.

Spalio 27 d. Muelleris gavo pranešimą iš tėvo Leiberio, kad Sir D'Arcy jau gavęs leidimą iš lordo Halifaxo, britų užsienio reikalų ministerio, pasikeisti nuomonėmis tuo reikalu. Britai laukia konkrečių pasiūlymų dėl paliaubų. Kaip tik tuo metu "Juodąjį Orkestrą" ištiko naujas nepasisekimas.

SD šefas Heydrichas benediktinų ordine turėjo savo agentą Hermann Keller, kuris buvęs labai gabus ir ambicingas. Susipykęs su Beurono vienuolyno vyresniuolu R. Walser, Kelleris jį apkaltino valiutų spekuliacija. Benediktinų ordino galva Fidelis von Stotzingen tada paprašė dr. Muellerį ištirti visą bylą. Muelleris rado, kad Kelleris viską išsigalvojo, pats norėdamas užimti Walserio vietą. Už bausmę Kelleris buvo išsiųstas į benediktinų vienuolyną Siono kalne Palestinoje. Gyvendamas šv. žemėje Kelleris susidraugavo su Jeruzalės vyr. mufti, kuris buvo didelis britų priešininkas. Dėl tos draugystės savo agentu Kellerį užverbavo ir vokiečių karinė žvalgyba — Abwehr t. y. admirolo Canaris žinyba.

SD spaudžiant Kelleris buvo grąžintas į Beuroną, kurio naujas viršininkas jį naudojo kaip ryšininką su kitais ordino padaliniais. Iš Heydricho Kelleris spalio mėn. gavo pavedimą sekti dr. Muellerį, kurio asmeniškai turėjo neapkęsti.

Kelleris, būdamas su reikalais Bazelyje, Šveicarijoje, susitiko su Berlyno advokatu dr. Hans Etscheit, kuris irgi buvo Abwehro agentas. Jis Kellerį pažinojo iš ankščiau ir manydamas, kad jis būdamas vienuolis turi nemėgti nacių, pasigėręs Kelleriui prasitarė apie Juodojo Orkestro sąmokslą ir Muellerio misiją. Atsisveikindamas Etscheit Kelleriui, kurį laikė vargšu vienuoliu, dar davė 100 šveicarų frankų.

Tuos pinigus Kelleris pragerė Wagon-Lit vagone-restorane važiuodamas į Romą. Vatikane jis apie Muellerio veiklą pasiteiravo pas tėvą Augustiną Maierį, kuris apie tai pranešė savo draugui dr. Muelleriui. Išsigandęs, kad jo misija yra išduotą, Muelleris tuojau grįžo į Berlyną įspėti Canaris ir Oster. Tuo pačiu laiku ir Kelleris grįžo į Vo-

kietiją ir parašė raportą Heydrichui, kurio nuorašą persiuntė Canaris'ui kaip Abwehr'o agentas.

Netrukus Heydrichas Kellerį pasišaukė į Berlyną. Po to pasimatymo Kelleris užėjo į Abwehro rūmus, kur pasakė Osteriui, kad Heydrichas laiko Muellerį išdaviku, kurį ruošiasi suimti. Osteris užliarmavo patį admirolą Canaris.

Admirolas, pasišaukęs Muellerį, liepė jam parašyti raportą, kad dar prieš karą jis girdėjęs apie generolų sąmokslą prieš Hitlerį. Tame raporte buvo paminėtos tik dvi pavardės. Vieną jų buvo generolo von Fritsch, būvusio vyr. kariuomenės vado, kurį Hitleris pavarė 1938 m. už tariamą homoseksualizmą. (Vėliau tie kaltinimai buvo įrodyti esą neteisingi, bet Fritschas nebuvo grąžintas į savo vietą. Jam tačiau buvo leista dalyvauti su pulku, kurio garbės vadu jis buvo, žygyje prieš Lenkiją. Ten jis ir žuvo). Antras vardas, paminėtas Muellerio raporte buvo gen. Walther von Reichenau, kurio Hitleris labai pasitikėjo ir kurį norėjo pakelti į maršalus.

Canaris Muellerio raportą nuvežė pačiam Hitleriui ir jam aiškino, kad jo nuomonė reikalinga gali būti rimtas, tačiau jo, kaip ir SD įstaigų, praveista kvota nedavė jokių papildomų įrodymų. Hitleris skaitė raportą numetė į krepšį, šaukdamas "Schmarren" — nesąmonė! Canaris atsiprašė Hitlerio už sutrūkdyimą...

Tą patį vakarą Canaris nuvyko į Heydricho namus. Ten jis skundėsi: "Tik įsivaizduokit, aš maniau, kad daviau Fuehreriui tikrai įdomų dr. Muellerio, mano pagrindinio agento Vatikane, raportą apie sąmokslą, bet Fuehreris jį perskaitęs nutarė, kad tai Schmarren..."

Ta apgaulė sulaukė Heydrichą nuo tolimesnių žingsnių, tačiau neilgam. Netrukus Šveicarijos laikraščiuose pasirodė žinių apie galią vokiečių karininkų sąmokslą prieš Hitlerį. Kelleris vėl nuvažiavo į Vatikaną, kur neatsargiai prasitarė kitam Abwehr agentui, kad jis čia atvykęs ištirti Muellerio veiklą. Canaris vėl nuvyko pas Heydrichą, reikalaujamas atsisakyti nuo Kellerio "patarimų" — šiaip ar taip Vokietiją ruošiasi naujam puolimui, kurį tas plepis vienuolis išduoda kiekvieną dieną... Heydrichas Kellerį atšaukė, bet iš savo tarnybos neatleido. Vėliau jis buvo pasiųstas į Paryžių sekti to miesto dvasiškiją.

Tuo tarpu Hitleris, Himm-

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS ATSIŠAUKIMAS Į LIETUVIŠKĄ VISUOMENĘ

Brangūs lietuviai!

Laisvė yra viena pačių brangiausių dovanų, kuria dangus apdovanojo žmones. Laisvei negali prilygti jokie žemėje užrakinti ar jūros gelmėse paslėpti turtai. Dėl laisvės, kaip ir dėl garbės, galima ir reikia aukoti savo gyvybę. Ir nėra didesnės nelaimės, kuri galėtų užgriūti žmogų, kaip nelaisvė. Tai šventi ir prasmingi žodžiai, kurie kiekvieno patrioto lietuvių širdyje kelia norą ir troškimą dėl laisvės siekių aukotis ir kovoti.

Todėl minėdami savo tautos nepriklausomybės atstatymo ir atkūrimo šventę, turime kiekvienas lietuvis pažadinti savo tautinės sąžinės balsą. Kiekvieno lietuvių sąžinė turėtų būti tikrasis kelrodis tėvynės ir tautos darbų plotuose. Šiuose darbų plotuose sąmoningai atlikime savo šventą pareigą: pinigine auka, konkrečiu darbu ir savo dvasios pasišventimu siekti pilnutinio lietuvių tautos idealo, — Laisvės.

Chicagos Lietuvių Tarybos skyrius maloniai kviečia visus lietuvius dalyvauti Vasario 16 minėjime 1976 m. vasario mėn. 15 d. 2 val. Maria High School patalpose.

Aukos organizacijos ir paskiri asmenys prašome įteikti minėjime arba siųsti Chicagos Lietuvių Tarybos skyriaus išdininkui Vladui Šoliūnui, 8335 Fieldcrest, Willow Springs, Ill. 60480.

Kazys Oksas
Pirmininkas

Algis Jasaitis
Vykd. Sekretorius

KASANDROS ŠAUKSMAI...

(Atkelta iš 1 psl.)

populiariausia asmenybė dabartinėje administracijoje yra ne Gerald Ford ar Henry Kissinger, bet Daniel Patrick Moynihan, JAV ambasadorius Jungtinėse Tautose. Kai baigiau skaityti tą pereito pirmadienio vedamąjį, per televiziją pasivijo naujiena: D. P. Moynihan atsistatydino...

★

Nelauktos talkos Vakarų Kasandros staiga susilaukė iš mažiausiai tikėtinos pusės — pačios Sovietų Sąjungos. Prieš kurį laiką britų konservatorių partijos pirmininkė Margaret Thatcher įspėjo, kad sovietai šiuo metu jau sudaro D. Britanijai pačią didžiausią gresmę nuo pat 2-jo did. karo pabaigos. Maskva dėl to pareiškė ne tik oficialų protestą, bet ir įsakė savo spaudai pakelti didžiausią triukšmą. Konservatorių partijai buvo prikišama, kad ji norinti susivienyti "antisovietine ir antidetente baze". Toks įsikišimas į jų diskusijas sukėlė britų pasipiktinimą. Net pats premjeras Haroldas Wilsonas pareiškė dėl to simpatijų poniai Thatcher ir akcentavo jos teisę pasakyti savo nuomonę.

"Who do the Russians think we are" — klausė The Sunday Telegraph ir pats atsakė: Kremlius mano, kad Britanija jau "susuominta" (Findlandized), kad britai, bijodami netekti detentes, pasipriešins kiekvienam va-

lerio ir Heydricho patariamam, pats nutarė griebtis apgaulės, kad išsiaiškinus galimą sąmokslą.

Sekančiam Nr.: Incidentas Olandijoje.

dui, kuris išdrįs pasakyti tiesą.

Jei sovietai tikėjosi poniją Thatcher sunaikinti, jie tikrai pasiekė priešingų rezultatų. Jie atkreipė pasaulio dėmesį į savo karinę galią, jie leido savo pačių piliečiams patirti, kad Vakaruose ir Kremliaus žiūrime su nepasitikėjimu.

Gen. Aleksander Haig, NATO vyr. vadas, Newsweek paklaustas, ar sutinka su Thatcher teigimu, atsakė — TAIP. Jam, dalyvavusiam (kaip Nixono ir Kissingerio talkininkui) detentes evoliucijos procese, visados buvę aišku, kad atlydis gali būti tik Vakarų vienybės, solidarumo ir stiprybės vaisius. Atlydis negalys būti to, t. y. solidarumo ir stiprybės, pakaitalu. Mes turime atgauti valią ir galią didėjančios sovietų gresmės pasitikimui...

Tokiems pareiškimams ir įspėjimams didėjant, kartais apima gal dar ir nepagrįstas optimizmas: ar tik Apolono prakeikimas nebus jau nustojęs savo galios, pasenęs kaip ir viskas šiame pasaulyje.

KO VERTAS TOKS POKALBIS?

Saryšyje su "Vienybėje" paskelbtu "Gimtojo Krašto" redaktorių pasikalbėjimu su pavergtoje Lietuvoje besilankiusiais sen. H. Humphrey ir kongr. J. O'Neill, JAV LB Krašto valdyba raštu užklauso šiuos du įtakingus Kongreso narius kodėl jie pokalbio metu neišdrįs išskirti žmogaus teisių pažeidimą, atsisakymą sujungti išskirtas šeimas, viešnagės pavergtoje Lietuvoje varžymus.

Sveikinimai DIRVAI

NUOŠIRDŽIAI sveikindamas mieląją *Dirvą* su gražiąja šešiasdešimties metų gyvavimo sukaktimi, linkiu jai — tarsi tam legendariniam egiptiečių paukščiui Feniksui — pakilti iš laiko ir negandos pelenų, sušvisti skaisčiomis lietuviybės plunksnomis!

DŽIUGINK mus, mieloji *Dirva* tauriuoju lietuvišku kūrybiniu žodžiu, gaivink sielą gimtosios saulės šviesa!

Ir mus, pasimetusius svetimos žemės kauburėliuose, maitindama lietuviškojo rašto grūdais, vesk, lyg tas Biliūno Laimės žiburys, tautiniu vieškelio į darnią ir skaisčią vieningos lietuviškos šeimos ateitį!

Ketvirtį žimtmečio bendradarbio pėdomis žengęs

Balys Auginas

Gerb. Redaktoriau,

Linkiu Jums daug sėkmės ir gerų vaisių toliau tęsti *Dirvos* lapuose lietuviybės išlaikymo darbą, ypač mūsų jaunimo tarpe. Tikėkimės, kad jaunosios kartos minės Jus ir visus mus gražiais žodžiais, nežiūrint kur jie bebūtų — išeivijoje ar mūsų mylimoje laisvoje tėvynėje. *Dirva* turi jungti mus visus, nes tik bendrom jėgom mes galėsime atlikti mums likimo uždėtas pareigas.

Kazė Vaičiūnienė

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos vardu nuoširdžiai sveikinu minint **DIRVOS ŠEŠIADEŠIMTIES METŲ** gyvavimo sukaktį.

Gyvendami laisvėje, gal per mažai branginame tai, kad turime savąją spaudą, kurios puslapiuose laisvai išliejamos tautinės mintys, lietuviškos aktualijos.

Tačiau žinokite, kad lietuvių moterys labai įvertina Jūsų darbą ir ryžtą **DIRVOS** puslapiuose stiprinti tautinę ambiciją, ir kartu kovos dvasią prieš mūsų tautos pavergėją.

DIRVAI linkiu šviesios ir sėkmingos ateities!

Irena Banaitienė
LMKF Pirmininkė

Brangus Redaktoriau, Mieloji "*Dirva*",

Nuoširdžiausi sveikinimai 60-to gimtadienio proga. Sveikiname išlikusią jaunatvišką, žvalią, taikią ir taiklia ir visada nukreiptu veidu į pavergtą motiną — tėvynę.

Gimtadienio proga linkime skubiai pasveikti nuo apdegimo žymių ir toliau sėkmingai versti plačias ir gilias vagas tremties dirvonuose.

Redaktoriui ir bendradarbiui linkime nepavargti ir išlaikyti "*Dirvą*" gražią, be senatvės nervuotumo ir pikto žymių.

Ilgiausių metų!

Dr. Kazys Pemkus,
"Medicinos" redaktorius

Gerbiamas Redaktoriau,

Palm Beach Floridoje lietuviai didžiai vertina Lietuviškosios spaudos reikšmę ir svarbą bei jos tautinės veiklos paskirtį mūsų išeivijos gyvenime. Lygiai taip pat su didžiu pagarba ir dėkingumu jausmais vertiname ir Jūsų bei Jūsų bendradarbių nepailstamas pastangas ir pasiūventimą šiose nepalankiose sąlygose leisti laikraštį ir jį per eilę metų išlaikyti.

Floridos lietuviams, kurie dideliais geografiniais nuotoliais yra atskirti nuo visų mūsų visuomeninių, kultūrinių ir politinių centrų, lietuviškoji spauda lieka vienintelė priemonė natūraliam ryšiui su jais palaikyti ir pratęsti.

Palm Beach Lietuvių Klubas, didžiai įvertindamas Jūsų laikraščio neabejotiną įnašą į lietuvių kultūrinės veiklos aruodą, metinio narių susirinkimo vienbalsiu nutarimu Jūsų laikraščio išlaikymui skiria šią kuklią auką.

Ta pačia proga Klubo Valdybos vardu reiškiamo Jums, Pone Redaktoriau, širdingą padėką už Jūsų malonų bendradarbiavimą per visus pėjusius metus noriai paskelbiant Jūsų laikraščio puslapiuose informacijas ir aprašymus apie mūsų Palm Beach Lietuvių Klubą veiklą ir darbus.

Vienkart siunčiame Jums ir Jūsų visiems bendradarbiams širdingiausius sveikinimus ir geriausius linkėjimus.

Jonas Daugėla,
Klubo Pirmininkas

Vladas Žibas,
Valdybos Iždininkas

Pas Massachusetts gub. Michael S. Dukakis, pasirašant Republic of Lithuania Day. Stovi iš kairės: A. Averka, O. Ivaškiene, delegacijos pirm. J. Chaplikas, S. Griganičius, F. Grendall, A. Keturakis, I. Veitienė ir A. Budreckis. Vasario 16 minėjimas Bostone įvyks vasario 15 d. 2 val. p.p. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos pastate, trečiame aukšte.

Aukos *Dirvos* atstatymui

J. Saulėnas, Providence	25.00
O. Rukštelienė, Dearborn	2.00
T. Varanka, Clarendon Hts., Ill.	7.00
P. Žolynas, Chicago	7.00
O. Lanys, Elizabeth, N. J.	7.00
J. Arnas, Fairlawn, N. J.	2.00
V. Mickūnas, Boston	17.00
V. Kasakaitis, Willowick	2.00
V. Petukauskas, Cleveland	2.00
J. Kubiliūnas, Kirtland, O.	7.00
E. Čapas, Richmond Hts.	10.00
A. Žitkus, Hartford	1.00
A. Kišonas, Dearborn Hts., Mi.	7.00
E. Balceris, Los Angeles	7.00
K. Jurgėla, Glendale, N.Y.	7.00
J. Maurukas, Richmond Hill, N.Y.	7.00
J. Vizbaras, Boston	10.00
J. Jasinskas, Ventor, N. J.	25.00
B. Vigelis, Mays Landing, N. J.	5.00
B. Bernotas, Cleveland	5.00
J. Marčiukaitis, Koblenz, Vokietija	5.62
A. Griauzdė, Avon, Mass.	5.00
A. Liutkus, Cleveland	5.00
P. Valavičius, Woodhaven, N. Y.	7.00
B. Briedis, Chicago	10.00
S. Jokubauskas, Palos Park, Ill.	5.00
K. Balys, Cleveland	2.00
J. Peteraitis, Chicago	25.00
V. Vaitušis, Satellite Beach, Fla.	7.00
J. Budreika, Toronto	7.00
P. Kidolius, Hartford	12.00
P. Druseikis, Rochester	7.00
S. Nutautas, Sodus, Mi.	7.00
V. Šeputa, Troy, Mi.	7.00
M. Vaišnys, Ocean City, N. J.	2.00
O. Žukas, Glendale, Ca.	2.00
A. Penkauskienė, Cleve.	2.00
A. Modestas, Chicago	12.00
E. Cicėnas, London, Ont.	7.00
H. Misliauskas, Media, Pa.	2.00
V. Augustinas, Richmond Hill, N. Y.	7.00
V. Tiškus, Cleveland	7.00
R. Macionis, Southgate, Mi.	10.00
J. Paškus, Detroit	7.00
V. Langė, Lakewood, O.	5.00
A. Zaprackas, Royal Oak, Mi.	2.00
M. Valiukėnas, Brockton, Mass.	2.00
V. Andrašūnienė, Cleve.	7.00

SESĖS IR BROLIAI LIETUVIAI Į VIENYBĘ!

SU ATVIRA IR PILNA MEILĖS
LIETUVIŠKA ŠIRDIMI ŠAUKIAME JUS
Į VIENINGĄ DARBĄ LIETUVIŠKOS KULTŪROS
IR LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO SRITYSE...

Lietuvių bendruomenės darbo barai yra platūs: tik nuoširdžiai suremkime pečius ir tuo užtikrinsime mūsų politinio pavergtos Tėvynės vadavimo veiksmus, sudarydami jiems stiprų ir pastovų užnugarį. Lietuviybės išlaikymas tremtyje yra aukščiausias mūsų uždavinys ir pirmoji pareiga. Tarpusavis sugyvenimas ir vienybė yra pagrindinė garantija mūsų darbų pasisekimui.

Darbo pasidalinimas sritimis: Tėvų Krašto vadavimas - Altas ir Vlikas, vargstančių sesių ir brolių šalpa - Balfas, gi kultūros ir švietimo puoselėjimas, lietuviybės išlaikymas JAV - Lietuvių Bendruomenė. Bendruomenėje - bendradarbiavimas vieny su kitais, bet ne konkurencija sugrąžins mums vienybę ir darbų našumą.

Nežiūrint, kas ką sakytų, nežiūrint kas kaip mus teistų, mes einame ir eisime tikru ir teisingu keliu. Mes nepripažįstame ir kritikuojame bet koki bendradarbiavimą su okupantu, o klystančius išpėsime ir nurodysime jų klaidas.

Reorganizuotos Lietuvių Bendruomenės konferencijos priimtas federaciniais pagrindais sudarytas naujasis JAV LB statutas užkerta kelią atskiros grupės išgalėjimui Bendruomenės vadovybėje, iškelia reikšmę paskirų organizacijų, sudaro palankias sąlygas veikimui seniūnijose ir sudaro tinkamas sąlygas bendro darbo derinimui.

Tad kviečiame visas lietuviškas organizacijas ir kiekvieną pavienį lietuvių jungtis į atstatytos Lietuvių Bendruomenės suderintą ir vieningą darbą!

Valio viena ir vieninga — JAV Lietuvių Bendruomenė!
Valio mūsų sąjungininkė ir mūsų svetinga Amerika!
Valio kovojanti ir būsimoji Nepriklausoma Lietuva!

JOSŲ JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
CENTRO VALDYBA:

Dr. Vytautas P. Dargis - Pirmininkas
Dr. Vladas Šimaitis - Vicepirmininkas
Kazimieras Pocius - Vicepirmininkas
Mykolas Pranevičius - Vicepirmininkas
Petras Šernas - Vicepirmininkas
Aldona Kačinskienė - Protokolų sekretorė
Augustinas Orentas - Sekretorius
Antanas Balcytis - Iždininkas
Jonas Švitra - Finansų sekretorius
Jonas Vaičiūnas - Informacija
Daina Danilevičiūtė - Jaunimo reikalams
Ignas Serapinas - Švietimo vadovas
Jonas Girdžiūnas - Narys
Jonas Rutkauskas - Narys
Petras Šilas - Narys

BRANGŲS LIETUVIAI,

Vasario šešioliktoji — mūsų tautos valstybingumo didžioji šventė. Per dvidešimt dvejis metus šią dieną šventė Nepriklausoma Lietuva ir lietuviai svetur. Dabar, Lietuvą pavergus, jau trisdešimt penkeri metai kaip mes šią dieną minim, čia išeivijoje — viešai ir iškilmingai, o Jūs Lietuvoje ją minite tik savo širdyse su pasiryžimu ir nepalenkiama viltimi ir vėl, atgavus Lietuvai nepriklausomybę, šią dieną laisvai švęsti, vėliauoms plasdėnant, bažnyčių varpams gaudžiant.

Vasario šešioliktosios progomis pabrėžiam mūsų pasiryžimą siekti Lietuvos nepriklausomybės sąlyginės ir nesužalotos, nes ji yra mūsų tautinės gyvybės laidas. Ji taip pat užtikrina kiekvienam lietuviui sąlygas gyventi laisvam ir nevaržomam siekti asmeninės ir savo artimųjų laisvės bei gerovės.

Vasario šešioliktosios progomis garsiau šaukiamės į pasaulio sąžinę, protestuojam prieš Lietuvos pavergimą, okupanto žiaurumus ir nusikaltimus visuotiniems žmogaus laisvės principams.

Istorinis Lietuvos nepriklausomybės aktas minėtinas svarbiausiai ir šiandien dėl to, kad jis teikia vilties: Jei nepriklausoma Lietuvos valstybė atsikūrė po šimto carų vergovės metų, ji išsivaduos ir iš ruso-bolševiko okupacijos.

Mes, laisvieji lietuviai negalime tenkintis tik viltimi, reikia konkrečių darbų. Lietuvos laisvinimo darbą mes dirbame susibūrę į organizacijas.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kaip ir 1918-ųjų metų Lietuvos Taryba, savo prigimtimi išreiškia Lietuvos valstybingumą. Dėl to jo paskirtis ir uždaviniai yra iš dalies skirtingi nuo lietuvių išeivių visuomeninių organizacijų. Bet šiuo kritišku metu Lietuvos vadavimo darbą dirbkime visi sutartinai, Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui derinant visų mūsų pastangas.

Kaip rezistencija prieš Lietuvos pavergimą ir kovos atsakomybė subūrė į Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą skirtingas politines partijas ir sąjūdžius, taip šiandien nepriklausomybės atstatymas turi mus visus jungti. Šis Lietuvos laisvės kovos vieningumas, nesuvienodindamas mūsų ir nesuliedamas į vienalytę visuomeninę masę, mus skatina sąmoningai eiti tikrosios demokratijos keliu, gerbiant vieni kitų įsitikinimus.

Informacija į pavergtą Lietuvą bei mūsų gyvenamus kraštus ir lietuvių tautos skriaudų dokumentacija dabar yra mūsų veiklos ir darbo vienas pagrindinių uždavinių.

Neseniai įvykęs Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas dėl to nutarė, kad "Ypatingas dėmesys kreiptinas į Eltos informacijos tarnybos aprūpinimą specialistais tarnautojais, geresnėmis priemonėmis ir lėšomis." Bet tai dar ne viskas. Jūsų, mieli lietuviai, praėjusiųjų metų aukos Tautos Fondui daro šį seniai siektą uždavinį realų ir įgyvendinamą. Pripažįstant kitų, dabar veikiančių, informacijos židinių reikalingumą ir naudą, ELTOS INFORMACIJOS BIURAS rūpinsis visais pagrindiniais — didžiaisiais, su Lietuvos laisvinimo darbu susijusiais, spaudos bei informacijos uždaviniais.

Šiam svarbiam užmojui galutinai gyvendinti, testuoti ir informacijai pastoviai gerinti bei plėtoti prašome ir tikimės jūsų, mieli lietuviai, talkos ir finansinės paramos.

J. K. Valiūnas,

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas

Jonas Balkūnas,

Tautos Fondo pirmininkas

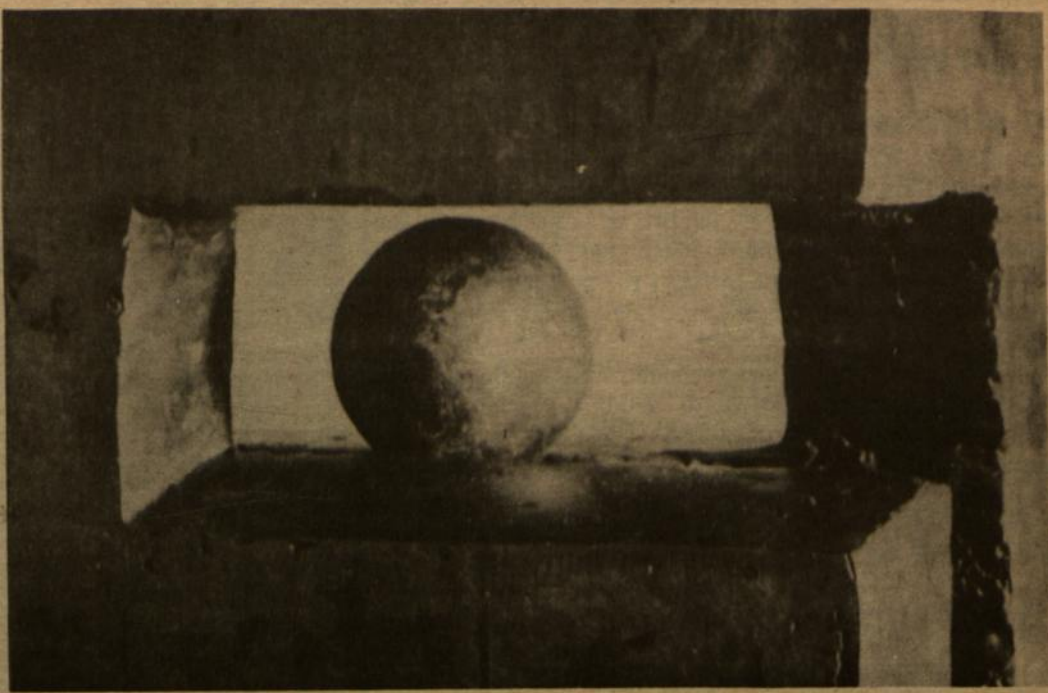
CHICAGOS ŠAULIAI JAU NUOSAVUOSE NAMUOSE

Įvyko neeilinis Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės valdybos posėdis. Neeilinis ne todėl, kad jame būtų buvę svarstomi koki nors labai ypatingi ir niekada anksčiau nesvarstyti klausimai, ar kad susirinkusiųjų skaičius buvo didesnis, bet tai, kad tai buvo pirmasis posėdis savuose namuose.

Neišbaigtos sienos ir lubos, aplinkui cemento ir kalkių maišai ir kitokia įvairi reikalinga medžiaga, bet susirinkusiųjų nuotaika pakili, nekasdieniška. Jau aiškiai matyti didelių rūpesčių ir sunkaus darbo vaisiai

ir jau matyti namų remonto ir įrengimų darbų pabaiga.

"Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės nariai vertai gali didžiuotis atliktu darbu. Pirmą kartą susirenkam jau savuos namuos ir nuo šiol čia visada rinksimės. Iš čia skleisis šauliška veikla skirta mūsų tautai ir nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymui. Šie namai, tai įrodymas, kad kartu dirbdami galime didelius darbus atlikti." Taip kalbėjo rinktinės primininkas Vladas Išga naitis, pradėdamas posėdį šaulių savuose namuose.

Elenos Kepalaitės skulptūra 'Caged' (bronzos), kuri drauge su kitais jos kūriniiais išstatyta Phoenix galerijoje New Yorke, 939 Madison Ave., nuo vasario 14 iki kovo 5 dienos. Parodos lankymo valandos nuo 11 val. iki 5:30 v.v.

*

Esminis skirtumas tarp daugelio JAV lietuvių organizacijų išgytų namų ir Chicago šaulių namų yra tas, kad namams nupirkti pinigų sudėjo ar paskolino Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės nariai. Taip pat įrengimų ir remonto darbai vykdomi talkos būdu. Tai nevienintelis atvejis JAV lietuvių veiklos istorijoje (anksčiau kai kurių lietuvių parapijų bažnyčios ir mokyklos buvo statomos panašiu būdu), bet pakankamai vertas minėti, nes rodo organizacijos narių susipratimą, idėjos įsisavinimą, susiklausymą ir vieningumą, kas dabartiniame skaldymosi ir nesutariamų laikotarpyje gali būti pavyzdžiu kitoms organizacijoms.

Remonto ir įrengimų darbų vadovas A. Brinas pranešė, kad darbai jau baigiami. Šešių šaulių dėka jau įrengta virtuvė. Salei apvalūs stalai perkant — vienas būtų kainavęs apie \$150. Šaulys K. Juškevičius tokius stalus pats padarė ir vieno stalo kaina tesiekia tik apie \$25. Dail. J. Tričys rūpinasi salės dekoravimu ir kai kuriuos specialius darbus atliks dail. V. Vijeikis. Daugelio sutelktų darbo rankų dėka, Chicagoje šaulių namai užtikrintai bus paruošti oficialiam atidarymui dar prieš gegužės 1 d.

Dar atsiranda namams naujų aukotojų, arba anksčiau aukotų sumų papildytojų. Miškinienė, prie anksčiau paaukotų \$200, pridėjo dar tūkstantinę; S. Paulauskas pridėjo \$900 prie anksčiau aukotos šimtinės, o Antanina Gustaf, anksčiau aukojusi \$1000, dar be procentu paskolino \$2,000. Tai vėliausieji pavyzdžiai, parodantys koku būdu atsirado pinigai šaulių namų įsigijimui.

Paaiškėjus, kad reikia naujų JAV ir Lietuvos vėliavų, J. Pranaitis ir Džuvė pažadėjo jas nupirkti, o nenuilstanti šaulių moterų pirmininkė S. Cecevičienė organizuoja moteris pasirūpinti virtuvės reikmenimis, stalų apdengimu ir daugeliu kitų dalykų.

*

Anaitol, namų įsigijimo

ir sutvarkymo rūpesčiai nesusitabdo kitos šaulių veiklos A. Kvečas pranešė, kad choro repeticijos vyksta reguliariai, choras dirba. J. Petrausko vadovaujama meno grupė važiavo su vaidinimu 'Prakeiktas raštelis' į Kenosą ir važiuos su 'Lietuvos Ažuolas' į Rockfordą. Šauliai ir šaulės uniformuoti daly-

vaus Vasario 16-tosios minėjimuose, o į Rockforde rengiamą minėjamą važiuos net dviem autobusais.

Atlikti ir vykdomi darbai rodo, kad Chicago šaulių, vyrų ir moterų veikla yra žymiu įnašu visai mūsų tautinei veiklai, todėl ji verta paminėti.

Jonas Jasaitis

BRANGŲS TAUTIEČIAI, AMERIKOS LIETUVIAI,

Esame didžiosios mūsų šventės — Vasario 16-tos — išvakarėse. Mūsų mintys savaime skrenda į mūsų sostinę Vilnių, kur buvo paskelbtas Lietuvos laisvės atkūrimas ir, šalia džiaugsmo dėl to laimėjimo, mus užgula gilus nuliūdymas, kad dabar Vilnius ir visa Lietuva okupantų replėse. Lietuviai tebėra brukami į kalėjimus, darbo vergų stovyklas ir beprotnamius už laisvesnį žodį ar net žudomi, kaip tai įvyko su inž. M. Tamoniu, prof. J. Kazlausku.

Kelkime prieš tai galingą protesto balsą Vasario 16 minėjimuose, amerikiečių spaudoje, radijuje, televizijoje, kitataučių susibūrimuose. Šventa pareiga Maskvos letenos prispaustiems broliams padėti vesti kovą dėl laisvės.

Amerikos Lietuvių Taryba daugelį metų sėkmingai tai kovai vadovauja dėka Jūsų, Amerikos lietuviai, prisitarimo ir paramos.

Be visų Amerikos lietuvių vieningo pritarimo Lietuvos laisvės darbas nebūtų sėkmingas. Mums jau pasiseka su pagalba mūsų įtakingų draugų susilaukti laimėjimų laisvojo pasaulio sostinėje Washingtone, kaip prezidento Fordo pareiškimas 1975 m. liepos 25 d., kaip rezoliucijos priėmimas Atstovų Rūmuose.

Mes džiaugiamės ir didžiuojamės Jūsų pagalba praityje ir tikimės Jūsų visapusiškos paramos ateityje.

O prieš mus artėja ypatingi uždaviniai. Pvz. iškilus ryškių pavojų Lietuvai būsimoje Belgrado konferencijoje ir reikės uolaus darbo ir gausių lėšų Lietuvos laisvės reikalus ginti.

Amerikos Lietuvių Taryba savo darbus remia iš aukų, surinktų per Vasario 16 d. minėjimus.

Paminėkime šią brangią mums šventę visi. Parodykime savo vieningumą ir nepalaužiamą dvasios tvirtumą Lietuvos laisvės reikaluose. LIETUVA TURI BŪTI NEPRIKLAUSOMA, ir tik mūsų visų nepailstantis ryžtas ir pasiaukojimas padės tą greičiau atsiekti.

Mieli Amerikos lietuviai, prisidėkime prie laisvės kovos stipriau! Prisidėkime ir piniginėmis aukomis, nes, tik turėdami užtenkamai finansinių išteklių, mes galime savo veiklą pilniau ir stipriau išvystyti.

Kiekviena pagalba, kiekvienas patarimas mums reikalingas!

Vasario 16 d. proga visi, visi aukokime Amerikos Lietuvių Tarybai, kuri dirba visomis jėgomis Lietuvių Tautos gerovei.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Dr. Kazys Bobelis
Pirmininkas

Aukus prašome siųsti Jūsų vietiniam ALTos skyriui arba į ALT centrą, 2606 W. 63rd Street, Chicago, Illinois 60629.

VASARIO 16 D. PROGA AUKOKIME LIETUVOS LAISVINIMO REIKALAMS. AUKAS SIŪSKITE AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS SKYRIAMS ARBA CENTRUI... 2606 WEST 63 ST. CHICAGO, ILL. 60629

Pagerbtas Bronius KASAKAITIS

ANTANAS JUODYALKIS

Lietuvių Tautinių Namų valdyba, pirmininkaujama inž. Jono Jurkūno, š. m. sausio 31 d. surengė pagerbimą ilgamečiam Namų šeiminkui Broniui Kasakaitiui, jo 70 metų amžiaus proga.

Pagerbimą pradėjo Jonas Jurkūnas, keliais bruožais nušviesdamas solenizanto nueitą netrumpą 70 metų gyvenimo kelią. Bronius Kasakaitis gimė 1906 m. sausio 20 d. Limarkų km., Gudelių valšč., Marijampolės apskr. Jam einant septyntuosius metus pasimirė tėvas, o po 10 metų ir motina. Vaikystė ir jaunystė nebuvo rožėmis klotą, bet kietu darbu reikėjo pelnytis duoną ir siekti mokslo. Baigęs Grigaliūnų pradžios mokyklą įstojo į Marijampolės mokytojų seminariją, bet mirus motinai, mokslą nutraukė ir dirbo DIRVOS spaustuvėje, Marijampolėje, raidžių rinkėju. 1926 metais persikėlė į Kauną ir mokslą tęsė suaugusių Pavasario gimnazijoje. Universitetą įstojo tik 1934 metais ir studijavo pradžioje ekonomiją, o vėliau teisę, kurią baigė 1940 m. Studijų metu dirbo Valstybės Taupomose Kasose indėlių skyriaus vedėju. Vėliau kooperatyvų revizorium, o karo metu Savitarpinėje Pagalboje.

1942 m. sukūrė šeimą su medicinos daktare Birute Skemaite.

Antrajai komunistų okupacijai artėjant, Bronius su Birute apleidžia gimtąją ir numylėtą Lietuvą. Karo sukūrių blaškomi, atsiranda Hanau stovykloje ir išgyvena iki išvykimo į šį kraštą. Hanau stovykloje įsijungė į maitinimo įstaigą ir rūpinosi savo tautiečių gerove, o šiame krašte dirbo įvairius darbus, iki pasitraukė į užtarnautą poilsį.

Sustiprėjus sveikatai, nebeurimo be darbo ir įsijungė į nuolatinį ir sunkų bei atsakingą Namų administravimą. Broniaus asmenyje LT Namai surado nepaminomą šeiminką, kuris be jokio atlyginimo, jau keletas metų dirba lyg sau.

Bronius Kasakaitis ne vien ištvermingas darbininkas, bet taip pat pareiginas visuomenininkas ir veikėjas. Dar studentaudamas įstojo į L.S.T. Korp! Neo-Lithuania, kurios aktyviu nariu ir šiandien tebėra. Jis ėjo įvairias pareigas Chicagos padalinyje, o taip pat ir vyr. valdyboje, kurios išdininku išbuvo net 10 metų. Jo buvimo metu korporacija sustiprėjo finansiškai ir pajėgė atlikti didesnius užsimojimus.

Taip pat priklauso Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicagos skyriui

Lietuvių Tautinių Namų direktorių tarybos pirmininkas gen. M. Rėklaitis, valdybos pirm. J. Jurkūnas, Liet. Moterų Federacijos Chicagos Klubu pirm. Marcinkienė ir buvusi Korp! Neo-Lithuania pirm. Audronė Gulbinienė įteikia sveikinimą B. Kasakaitiui.

ir Tautiniam akademiniam Sambūriui.

Pažymėtina Broniaus ir dr. Birutės parama Lietuvių Tautiniam Namams. Jie ne tik savo darbu, bet ir stambiu įnašu yra prisidėję prie jų pirkimo ir pertvarkymo. Šiandien sunku įvertinti Broniaus įnašą, darbą ir atsidavimą Tautiniams Namams, o pajustume, jei jis iš šio darbo pasitrauktų.

Bronius Kasakaitis yra valingas, ryžtingas, pareigingas bei sąžiningas žmogus ir kartu kolegiškas, malonus bendradarbis, suprantas ir atjaučias artimą.

Linkėdamas dr. Birutei ir Broniui Kasakaitiams ilgo ir saulėto gyvenimo, J. Jurkūnas baigė savo trumpą sukaktuvininko pristatymą.

Žodžiu sveikino LT Namų Direktorių Tarybos pirmininkas gen. Mikas Rėklaitis, Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos pirm. Mečys Šimkus, ALT Sąjungos Chicagos skyriaus vardu Eleonora Valiukėnienė, VILTIES draugijos ir DIRVOS redaktoriaus vardu pirm. Kazimieras Pocius, Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinio pirm. dr. Živilė Modestienė, Tautinio Akademinio Sambūrio pirm. Kazys Kasakaitis ir Korp! Neo-Lithuania tautinių šokių grupės bei jos vadovės N. Pupienės vardu Audronė Pavilčiūtė.

Raštu sveikino Lietuvių Moterų Federacijos Chicagos klubas, dr. Monstavičienė ir Bartkų šeimos.

Jonui Jurkūnui vadovaujant, įteikta visų dalyvių pasirašytas meniškas adresas, Lietuvių Tautinių Namų ir draugų dovanos.

Sugiedota ilgiausių metų ir išgerta šampano taurės.

Paskutinį žodį tarė šio pobūvio kaltininkas Bronius

Kasakaitis, pastebėdamas, kad šis parengimas yra jam staigmena, kurios nenorėjo ir net žadėjęs apleisti miestą, kad tik nereiktų dalyvauti. Dirba ne dėl garbės ar naudos, bet dėl lietuviybės išlaikymo ir Lietuvai laisvės atgavimo. Būsiąs laimingas, jei jo darbas nors mažu grūdėliu prisidės prie lietuviybės palaikymo. Dėkojo rengėjams už įdėtą triūsą, o gausiems dalyviams už atvykimą ir jo pastangų įvertinimą.

Po kalbų, visi dalyviai vaišinosi puikia vakariene ir linksminosi dr. Birutės ir Broniaus Kasakaitių jaukioje artumoje, griežiant jaunųjų orkestrui VYTIS.

P. S. Man teko penketą metų su Bronium dirbti Taupomose Kasose, sėdėti priešais vienas kitą prie sustumtų rašomųjų stalų ir aptarnauti lankytojus. Abu buvom studentai, abu priklausėm tai pačiai Neo-Lithuania korporacijai ir aš stebėdavausi kolegos Broniaus kruopštumu, ištverme ir per daug sąžiningu darbo atlikimu. Mūsų viršininkas, tuolaikinis Kasų valdytojas Vaitkus (Vaitkevičius) buvo kietokas ir reiklus administratorius, bet Bronius niekad neturėjo dėl darbo nesusipratimų, nes jį kruopščiai ir sąžiningai (Nukelta į 8 psl.)

Bronius Kasakaitis, Chicagos Lietuvių Tautinių Namų administratorius.

A. Plaušinaičio nuotr.

LAIKAS: 1976 metais

Premjera—vasario 28 d. 8 v. v. (šeštad.)
Antras spektaklis—vasario 29 d., 3 val.
popiet (sekmadienį)

VIETA:

Marijos Aukšt. Mokyklos Auditorijoje,
6727 So. California Avenue

BILJETA:

"Marginių" prekyboje, 2511 W. 69th St.;
Telef. — PROspect 8-4585

KAINA: \$8, 7, 6, 5, 4, 3.

LIETUVIŲ MENO ANSAMBLIS DAINAVA

trisdešimties metų sukakčiai atžymėti stato

Dviejų veiksmų muzikinį veiklą

PAMARIO PASAKA

Libretas DANUTE BRAZYTE-BINDOKIENE
Muzika ALOYZAS JURGUTIS
Režisūra ZITA KEVALAITYTĖ-VISOCKIENE
Diriguoja ALOYZAS JURGUTIS

Dekoracijos JURGIS DAUGVILA
Apšvietimas CESLOVAS RUKUZA
Choreografija JAUNUTIS PUODŽIČNAS

SOLISTAI:

Margarita Momkienė
Valentinas Llorentas
Nelia Paulauskaitė
Vytautas Radvys Julius Savrimas

BALETAS:

Violeta Karosaitė ir
Jaunučio Puodžiūno studijos šokėjai
Chormeisterė ir akompaniatorė
Emilija Pakšaitė
SIMFONINIS ORKESTRAS

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apkvalga*

Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai prieš porą savaitių buvo pasiūlyta rezoliucija, kuria Palestinos arabams pripažįstama 'apsisprendimo teisė', įskaitant ir galimybę įsteigti atskirą arabų valstybę Palestinos teritorijoje. Rezoliucija taip pat reikalavo Izraelio pasitraukimo iš okupuotų arabų teritorijų leisti pabėgėliams grįžti į tėvynę, o tiems, kurie apsisprendę negrįžti — atlyginimo už paliktą turtą. Už rezoliuciją balsavo Benin (buv. prancūzų kolonija Dahomey), Guyana, Pakistanas, Panama, Rumunija, Tanzanija, Sovietų Sąjunga, Prancūzija ir Japonija. Švedija, D. Britanija ir Italija susilaikė, o Kinija ir Libija balsavime nedalyvavo. Tik vienos JAV balsavo prieš. Kadangi JAV, kaip ir kiti keturi didieji, turi veto teisę — rezoliucija laikoma nepriimta.

Už poros dienų į Washingtoną oficialiam vizitui atvyko Izraelio ministeris pirmininkas I. Rabin, kuris čia buvo labai iškilmingai priimtas. Tuo norėta pademonstruoti, kad abiejų valstybių santykiai yra labai geri. Rabin turėjo progos pasakyti kalbą abiejų kongreso rūmų bendram posėdyje, kurioje pareiškė, kad Izraelis yra pasirengęs kompromisams, liečiantiems didelę teritorijos dalį, tačiau derėtis jis yra pasiryžęs tik su kaimyninėm arabų valstybėmis, bet ne su pabėgėliais. Rabino kalba sutraukė mažiau senatorių ir atstovų, negu prieš kiek laiko buvusi tokia pat Egipto prezidento Sadat kalba.

Prezidentas Fordas pabrėžė JAV norą, kad derybos, nors ir netiesioginės (kaip iki šiol per JAV Valstybės Departamento), eitų ir toliau. JAV dėmesiui tam pasaulio kampui pabrėžti prezidentas net planuoja savo paties vizitą balandžio mėn., kas galėtų pakelti jo prestižą rinkiminėje kampanijoje. Nepaisant tokių administracijos pastangų,

niekas nelaukia greitų perrainių: draugai ir priešai linkę palaukti rinkimų rezultatų.

★

Kodėl atsistatydino D. P. Moynihan, JAV ambasadorius JT-om? Dėl to, kad nepaisant oficialaus paneigimo, jautė, kad neturi nei prezidento nei Valstybės Sekretoriaus 100% pasitikėjimo. Tie tur būt manė, kad jis per savarankiškas ir per atviras. Neatrodė, kad čia būtų didelių pažiūrų skirtumo.

Kalbėdamas per "CBS Morning News" Moynihan taip apibūdino 'detente'. Tai esanti "situacija, kurioje įtempimui dėl atominio ginklavimo sumažėjus, padidėja ideologinis įtempimas tarp laisvų ir totalinių bendruomenių. Juo daugiau sumažėja vienos rūšies įtempimas, juo daugiau padidėja kitos."

"Detente yra laikotarpis, kada sumažėja karo pavojus, bet padidėja užkariavimo be karo gresmė. Valstybės Sekretorius tai žino. Prezidentas tai žino, ir rusai tai žino. Bet ar tai tikrai žino visi?"

★

Tuo tarpu Angoloje kubiečiai padarė nemažai pažangos savo žygyje į Pietus. Pietų Afrikai atšaukus savo karius, UNITA negali pasipriešinti daug geriau apginkluotam priešui. Žinoma, ji galėtų dar ilgą laiką vesti partizaninį karą. Maskvinė Isveztija pereitą savaitę užsiminė ir politinį konflikto sprendimą, kas tačiau, komunistams kraštą kontroliuojant kariškai yra tik "kosmetika". Sekretorius Kissingeris, kalbėdamas senato užsienių reikalų komisijos Afrikos pakomissės posėdyje tarp kitko nurodė, kad prezidentui Fordui gruodžio pradžioje pasiūlius iš Angolos atitraukti visas užsienio kariuomenes, kubiečių ir sovietų veikla Angoloje buvo sumažėjusi, tačiau kai senatas nukirto pagalbą Angolai lėšas, kubiečiai ir sovietai savo veiklą smarkiai padidino. Atrodė, Kissingeris dar turi šiokios tokios vilties ir žada prašyti lėšų prieš sovietiniams sąjūdžiams paremti. Šį kartą administracija laikysis kitokios taktikos. Visų pirma ji aptars savo planus su kai kuriais senatoriais ir kongresmanais ir tik gavusi jų pritarimą, jau oficialiai prašys atitinkamų komisijų ir viso kongreso.

Tuo tarpu pats Kissingeris, kalbėdamas San Francisco, kaltino kongresą ir viešąją nuomonę. Jie atsisakę duoti Fordo administra-

cijai įrankius, kurie esą reikalingi sulaukyti Maskvą nuo panaudojimo savo augančios ūkinės, politinės ir karinės galios. Kaip pavyzdį, jis nurodė kongreso atsisakymą leisti JAV pasipriešinti sovietams Angoloje ir ankstyvesnį kongresoto nutarimą neduoti sovietams mitybų ir kredito nuolaidų, kurios verstų sovietus padoriau laikytis.

Kissingeris pabrėžė, kad tie, kurie dabar skundžiasi, kad JAV nepakankamai drąsiai atsako į sovietų ėjimus, dažnai patys bus daugiausiai prisidėję prie šio krašto galybės sumažinimo.

Sovietų galios augimas reiškia, kad JAV negali ilgiau dominuoti užsienio politikoje. Dėl to reikalingas susitarimas su sovietams dėl atominio apsiginklavimo kurio nesudarius reikėtų išleisti papildomus bilijonus dolerių apsiginklavimui. Kissingeris teigė, kad sovietai laikėsi pirmojo SALT susitarimo.

★

Kissingerio atviras kongreso užpuolimas nustebino kai kuriuos komentatorius. Girdi, jis turįs žinoti, kad tokiu būdu jis negalės pakeisti jo nuomonės. Senato daugumos vadas sen. Mike Mansfiel netruką atsiirsti, kad pats Kissingeris pirmiausia turėtų išmokyti kaip savo idėją teisingumu įtikinti kongresą.

Chicago Tribune Washingtono korespondentas Frank Starr tarp kitko pastebi, kad Kissingerio grąsinimas, jog amerikiečiai neliks ramūs, matydami sovietų užkariavimus, kaip ir jo iškilmingas įspėjimas: "(JAV) vyriausybė jaučia turinti pareigą įspėti Sovietų Sąjungą ir Kubą, kad Angola nesudaro precedento, ir kad tokio tipo veikla nebus daugiau toleruojama", — gali sukelti tik sovietų juoką. Girdi, jie žino, kad kongresas 323 balsais prieš 99, o senatas 54 balsais prieš 22, nutarė bent kokią pagalbą Angolai nutraukti. Ir jei taip, kaip jiems paisyti Kissingerio grąsinimų...

Iš viso, pagal Starr, JAV užsienio politika atsiduriu- s akligatvėje, nes kraštas yra nevieningas Krašto vienybė galinti būti tik atstatyta, jei prezidentas ir kongreso dauguma būtų vienos partijos...

★

Gynybos Sekretorius Donald H. Rumsfeld pradėjo kampaniją įtikinti kongresą, kad JAV karinės pajėgos reikalingos daugiau lėšų. Pagal jo 313 psl. raportą, JAV karinės pajėgos šiuo metu yra pakankamos reikalingiems uždaviniams išpildyti, tačiau per paskutinius 15 metų sovietams pradėjus smarkiau ginkluotis, jėgų balansas vis daugiau ir daugiau krypta jų naudai. Kad tą slinktį su-

stabdytų, JAV turi pradėti daugiau išleisti apsiginklavimui.

Ginkluotų pajėgų štabų viršininkų pirmininkas aviacijos generolas George S. Brown kongreso komisijos posėdyje bukštavo, kad amerikiečių ginklams 'sensitive', naujos sovietų raketos gali sudaryti rimtą pavojų Amerikos kontinentui. Tarp kitko gen. Brown pabrėžė, kad ir Kissingeris pageidaujas stipresnių JAV karinių pajėgų. Jis esąs ypač nepatenkintas numatytų lėktuvnešių atitraukimu iš aktyvios tarnybos. Kitais metais JAV jų turės 13, vietoje dabartinių 15-kos.

★

Buv. prezidento Nixono pakvietimas apsilankyti Kinijoje vasario 21 dieną — 4 m. sukakties neoficialių santykių tarp JAV ir Kinijos užmezgimo paminėjimui — aiškintinas ne tiek asmenine pagarba jam, kiek pasiilgimu tų laikų, kada JAV vedė stiprią užsienio politiką. Dėl to ir Nixono dukte su žentu buvo priimta nemažiau iškilmingai kaip pats prez. Fordas.

★

Ūkiniam fronte malonią staigmena sudarė bedarbių skaičiaus smarkus sumažėjimas — net visu puse nušimčio — iki 7,8 per sausio mėn. (vm)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TOKSTANČIAI KLIJENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 MADISON AVE. (tarp 51 ir 52 g-vės)
FLOOR 21st NEW YORK, N. Y. 10022

SKYRIAI:

Apple-Valley, Min. 55124-7707 147St.	Tel.: 612-432-7083
New York, N.Y. 10003 — 45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway	268-0068
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60629, 2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road	884-1738
Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hartford, Conn. 06106 518 Park St.	246-9473
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street	FO 3-8569
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N.J. — 176 Market Street	GR 2-6387
Paterson, N.J. 07505 — 60 Broadway	345-2028
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th. St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
San Francisco, Cal. 94115 — 1826 Divisadero St.	FI 6-1571
Waterbury, Conn. — 905 Bank Street	PL 6-6766
Fort Wayne, Ind. 46808 — 1807 Beimeke Rd.	432-5402
Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.	441-4712
Worcester, Mass. 01610 — 144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street	RI 3-0440
Trenton, N.J. 08620 — 4 Quay Court	609-585-4867

KASAKAITIS...

(Atkelta iš 7 psl.)

gai atlikdavo. Mano atmintyje išliko, o dabar dar labiau pasitvirtino susidariusi apie jį nuomonė, kaip kieta, tvarkingą ir ištvermingą darbininką, anot J. Jurkūno, tikrą pilką didvyrį. Tikrai, vienkartiniai sužibėti kartais prisideda ir palankios aplinkybės, bet visą ilgą gyvenimą ištverti kasdieninio darbo aplinkoje ir nesiekti sau asmeninės naudos, o aukotis visuomenei, tai ne kiekvienas gali. Ilgiausių metų Broniau!

L Aidotuvių Direktoriai

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

ROUSSEAU IR VASARIO 16

ALGIRDAS BUDRECKIS

Prieš keletą metų Bronys Raila Dirvos akimirksnių skiltyse buvo prisiminęs vieną anekdotą apie ministrį pirmininką Juozą Tūbelį. Esą, tautininkų laikraštinių (šeštosios) Kauno apylinkės susirinkime Tūbelis kartą barėsi, kad mes per mažai gilinamės į politinę filosofiją: — "Ar daug

ką jūs žinote apie Rousseau? Mes visi buvom jo minčių sekėjai..." Raila suabejojo, ar jo raštus studijavę šalininkai būtų buvę tautininkai. Visai be reikalo kilo abejonė.

Prancūzų filosofas ir Social Contrat autorius Jean Jacques Rousseau buvo humanistinis nacionalistas. Viena veikalė, kuris buvo kaip tik skiriamas anuometiniams lenkams bei lietuviams, yra pozityvių patarimų, kurie ir šiandien yra geros gairės lietuvių bei išlaikyti abipus geležinės uždangos

Šitaip įvyko: pirmasis Lietuvos-Lenkijos padalinimas atvėrė daugeliui akis. Nors išmūšta vienuolika valanda, prasidėjo reformų sąjūdis žėčpospolitai išgelbėti. Jau 1769 m. bendras Lietuvos-Lenkijos seimas priėmė rezoliuciją paprašyti prancūzų filisofininkų (les philosophes) patarimų naujai konstitucijai. Patriotiškų sukilėlių Baro konfederacijos vykdomasis organas, vadinamas generalitetas, nusiuntė dignatorių Mykolą Vielhorskį į Paryžių paklausti Jean Jacques Rousseau ir Gabriel Mably patarimų.

Rousseau iš karto nusprendė, kad žėčpospolitos padėtis ir tradicijos kliudė idealios konstitucijos įgyvendinimui. Visvien 1772 m. jis parašė veikalą "Consideration sur le gouvernement de Pologne et sur reformation projetee". Neminėdamas tiesiogiai nacionalizmo, Rousseau išdėstė lenkų bajorams švietimo programą kaip išvystyti tautiškumą. Šis veikalas savo pobūdžiu buvo daugiau didaktinis negu politinis.

Rousseau priminė lenkams, kad Mozė subūrė hebrajus "į tautą", parašydamas ypatingus įstatymus ir apeigas, kad hebrajai išsiskirtų nuo kitų giminių. Tautinės institucijos, anot Rousseau, (ir papročiai) sprendžia tautos genijų, charakterį, skonį ir laikyseną, ir tautiečiams įkvepia karštą tėvynės (la patrie) meilę. Rousseau pagraudeno lenkus: "Jūs nežinote, kaip sulaikyti rusus, kad jie jūsų nesurytų. Bent susitarkite, kad rusai jūsų nesuvirškint!" "Jūsų piliečių dorybė, jų patriotiškas kilnumas gali jums įkvėpti reikiamos tautinės dvasios." Ta reikiama tautinė dvasia, anot Rousseau, yra "vienintelė tvirtovė, kuri lenkus apsaugos nuo svetimųjų kariuomenių... Kai kūdikis pirmą sykį atidaro akis, jis iškart mato tėvynę", — rašo Rousseau ir — "iki mirties piliečiai privalo matyti tiksliai savo tėvynę", Auto-

rius baigė su įspėjimu: "Visi pavienys piliečiai, ypač liaudis, privalo būti tautinio patriotizmo sargais."

Vadinasi, svarbiausias uždavinys buvo, kad Lenkija būtų pažadinta laisvės dvasia, kad kiekvienas pilietis tegalvotų tiksliai apie savo kraštą, jo nepriklausomybę ir dorinį didingumą.

Rousseau grindė Lenkijos ateitį dviem pamatais: švietimu ir federalizmu. Kas liečia federalizmo principą, jis siūlė, kad žėčpospolita taptų trijų vienetų konfederacija, kuri susidarytų iš Lenkijos, Lietuvos ir Mažosios Lenkijos Kiekviena dalis turėtų būti savarankiška su nuosava valdžia, o konfederaciją saistytų seimas. Rousseau išdėsto gana smulkų santvarkos planą.

Bet didesnės reikšmės buvo jo patarimai apie švietimą. Čia Rousseau pateikė veikalo "Emile" pamokymus: švietimas neturėtų būti pagrįstas vien knygomis ar vadovėliais. Švietimas netaiko vien į asmenį, intelektą, bet yra "naudingo gyvenimo paruošimas. Šis naudingas gyvenimas yra paremtas dorybe ir yra patriotizmo įkvėptas. "Jūsų piliečiai privalo išmokti, kaip suvaldyti savo skonį ir nuomonę taip, kad pagal polinkius, pagal aistrą ir būtinumo dėlei jie taps patriotais. "Jeigu nepriimsite šiuos patarimus, tai abejoju, ar iš viso jūsų pastangoms pavyks!" — įspėjo Rousseau.

Ir lenkai buvo geri Rousseau tautinės pedagogikos mokiniai, nes, nežiūrint valstybės žlugimo ir padalinimų, nežiūrint nesėkmingų sukilimų, lenkų tautinis sąmoningumas augo ir suklestėjo. Vasario 16 d. šventės

IŠ BALTIMORĖS TAUTININKŲ VEIKLOS

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos skyriaus pirmutinis šiais metais susirinkimas įvyko sausio 11 d. Valdybai atsistatydinus, susirinkimui pirmininkavo dr. vet. St. Tallat-Kelpša.

Buv. valdybos vardu pirmininkas Vl. Bačanskas pranešė, kas buvo nuveikta 1975 metais. Šiuo metu sk. narių sąrašas yra 32 asmenys. Susirinkimus lanko 22 nariai, o 10 yra tik rėmėjai: užsimoka metinį nario mokestį, bet į sueigas neateina. Per metus susirinkta 9 kartus. Tik du nariai per tą laiką nepraleido nė vieno susirinkimo. Skyriaus atstovai dalyvauja Baltimorės Liet. Draugijų Taryboje, Svetainės b-vės taryboje ir Tautinio Knygyno administracijoje.

Surengti du kultūriniai vakarai: balandžio 12 d. skyriaus 25 metų gyvavimo sukakties paminėjimas su koncertine dalimi, kurią atliko Bostono liet. vyrų šešetas, ir spalio 4 d. vaidini-

proga mūsų mintys susikaupia ir mąstome apie tautos likimą. Reikėtų atsiminti, kad Rousseau veiklas "Consideration" buvo taipgi skiriamas anuometiniams lietuviams veikėjams. Mūsų šioms dera Rousseau pamokymai ir patarimai. Parafrazuojant Rousseau žodžius, reikiama tautinė dvasia yra vienintelė tvirtovė, kuri lietuvių apsaugos nuo rusų okupantų durtuvų. Be milžiniškų vidaus sukrėtimų ir staigaus tarptautinės konjunkūros posūkio kiton kryptin, lietuviai neatsikratys rusų. Tad, bent susitarkime, kad nei rusai, nei kiti mūsų nesuvirškint!

mas (buvo pakviestas Hamiltono liet. vaidintojų sambūris "Aukuras").

Vasaros metu, liepos 6 d., Grintalių sodyboje suruošta savybės išvyka-piknikas.

Sk. išdininkas supažindino su pinigine apyskaita. 1975 m. pajamų būta mažiau, negu išlaidų.

Perskaitytas ALT S-gos valdybos bendraraštis. V. Gelgudas, beveik nuolatinis visokiems reikalams aukų rinkėjas, ir ši kartą pats pirmutinis įteikė užpildytą Dirvai atstatyti komiteto (Chicagoje) aukų lapą. Jei kiekviena liet. organizacija turėtų bent po kelis tokius neatsisakinėjančius rinkėjus, tai lėšų liet. veiklai vargu būtų.

Ilgiau svarstyta būsimo rengimo klausimas. Nuomonės įvairavo: vieni įtaigojo per metus surengti tik vieną, bet gerą, kultūrinę pramogą. Kiti buvo linkę ir toliau laikytis ligšiolinio įpročio — suruošti du vakarus: pavasarį ir rudenį. Sunku surasti tokių savaitgalių, kad būtų didesnis tarpas nuo kitų organizacijų parengimų. Pavasarėjant, abu vietiniai tautinių šokių sambūriai ("Kalvelis" ir "Malūnas") ketina suruošti savo pasirodymus, kad užsidirbtų pinigų išvykai į šių metų tautinių šokių šventę Chicagoje. O šalia to, kaip paprastai, bus dar jautienos ir kitokių puotų.

Besitarient, ką galėtume šiais metais nuveikti, pradėjo temti ir snigti. Toliau gyvenantieji greit spruko namo. Naujai valdybai rinkti jau beveik nebeliko nei laiko. Senajai nespėjus nei prasitarti, ar sutiktų vėl pasilikti, čia pat plojimai ji vėl patvirtinta dar viene-

(Nukelta į 10 psl.)

CHICAGOJE DIRVAI PAREMTI BALIUS įvyks 1976 m. vasario 28 d.

LIETUVIŲ TAUTINIULOSE NAMUOSE, 6422 S. KEDZIE AVE.,
PRADŽIA 7:30 VAL. VAK. ĮJĖJIMAS ASMENIUI 10 DOL.

BALIAUS PROGRAMOJE:

Grožinio žodžio akimirka — EGLĖ VILUTIENĖ,

Dainos — VANDA STANKIENĖ,

Muzika — AŽUOLAS STELMOKAS ir ORKESTRAS.

Įtarpuose — karšta vakarienė, loterija ir visą laiką gera visų dalyvių nuotaika.

Vietos užsakomos telefonu 476-6341 (A. Kremerienė) arba 434-7270 (E. Valiukėnienė) vakarais.

Chicagos ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti į šį DIRVAI paremti ruošiamą balių.

Rengėjai: AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS
SĄJUNGOS CHICAGOS, CICERO ir
EAST CHICAGOS SKYRIAI

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Iškilusis lietuvis režisierius

Išskyrus, galbūt, politiką, Australijoje mes turime jau nemažai lietuvių, iškilusių įvairiose profesijose, mene, teatre ir kt. Prieš keletą metų, kada Vienamo karo atgarsiai plačiai skambėjo po visą pasaulį, sostinėje Canberroje ir vėliau Sydnejuje, teatre, televizijoje ir spaudoje matėme ir skaitėme recenzijas apie didelį susidomėjimą sukėlusį veikalą 'Vietrock', parodžiusį mažą dalį šio karo žiaurumų. Ir koks buvo mūsų lietuvių tautiečių nustebimas, kai šio kontraversinio veikalo režisierius buvo pristatytas, kaip Lietuvoje gimęs, naujai kylantis Australijos jaunas režisierius Algis Butavičius. Tai buvo 1969-ji metai, nors jau ir prieš tai jis buvo daugiau ar mažiau pasireiškęs australų scenoje.

Nuo to laiko, savo sėkmingų šešerių metų darbo laikotarpyje, A. Butavičius (nepažeista lietuviška pavardė jam nesudarė jokių sunkumų jo karjeroje) pradėjo su europietiškais pastatymais, kaip Šekspyro 'Troilus ir Cressida', 'Marat Sade', rusų rašytojo E. Schwarz 'Dragon', operas 'Cavalleria Rusticana', ir 'Pagliacci' bei kt. Vienas iš pagrindinių A. Butavičiaus, kaip režisieriaus, išskylančių bruožų yra politinės, ir gal dar daugiau moralinės, krypties pasirinkimas, kritikuojant politinius, bei moralinius iškrypimus, korupciją, kapitalinės baudos ir kt.

Tvirtai bręstant ir stiprėjant savo šiame sunkiame darbe, A. Butavičius pradėjo domėtis vietinių Australijos aboriginų ir Naujosios Gvinėjos juodųjų gyvenimų jų kultūra ir menu. Ir štai pirmą kartą, 1970 metais Camberroje baltojo, ir dar lietuvių, yra pastatoma trys N. Gvinėjos vietinių juodųjų vaidinimai. Vėliau, pridant dar kelis, yra sėkmingai pasirodoma didžiuliuose Sydnejaus teatruose, visur turint didelį pasisekimą, nežiūrint nei to, kad šiuose veikaluose buvo parodoma ir dalis australiško kolonializmo jų valdomoje N. Gvinėje. Šių veikalų tolimesnis pasisekimas pasiekė net ir

Ameriką ir praeitais metais sostinėje besilankydama garsoji amerikietė antropologė Margaret Mead nenurimo, kol nesurado A. Butavičiaus ir su juo ilgai neišsikalbėjo.

Pažinti ir režisuoti vietinių aboriginų ir N. Gvinėjos gyventojų originalius veikalus neužtenka visą tai žinoti teorijoj, bet yra svarbu ir pačiam asmeniškai su jais būti ir net pagyventi. Tą padarė ir A. Butavičius, gyvendamas š. Australijos aboriginų rezervate ir vėliau pačioje N. Gvinėje, kur buvo pakviestas padėti vietiniams režisieriams ir aktoriams pastatant N. Gvinėjos dramos festivalį.

Pagal A. Butavičiaus pasakymą, Australijos aboriginai ir N. Gvinėjos vietiniai juodukai turi labai gilią ir įdomią mitologiją, kuri yra gana panaši į senovės graikų. Jis buvo manęs ir galvojęs, kartu su aboriginiais aktoriais, pastatyti graikų dramų, iš kurių artimiausia yra 'Karalius Oedipus'. Aboriginų gyvenime šio karaliaus charakteris yra labai artimas ir jiems būtų suprantamas. Visa bėda, kaip išsireiškė A. Butavičius jame nepavyksta gauti iš valdžios finansinės paramos, nors jis vilties nenustoja ir ateityje tikisi geresnės sekmes.

N. Gvinėje anksčiau buvo imama teatrinėmis temomis politika, mitologija, kai dabar, kraštui labai modernėjant, temos yra daugiau socialinės, svarstant susidariusias problemas tarp

Pabaltiečių delegacija Australijos gen. konsulate Chicagoje, sausio 28 d. Iš kairės JAV Estų Tarybos vidurvakarių pirm. A. Koepp, LB vidurvakarių apyg. vicepirm. Adolfas Šimkus, Australijos gen. konsulas John S. Keogh, Pavergtų Tautų Chicago komiteto pirm. V. Viksnis, ALT inf. vadovas dr. kun. J. Prunskis, Latvių S-gos pirm. I. Bergmanis.

A. Šimkus dėkoja Australijos Gen. Konsului Chicagoje už parodytą palankumą pabaltiečiams.
A. Gulbinsko nuotr.

išsimokslinusių, jaunų žmonių ir akmeninių amžių tradicijų besilaikančių jų tėvų, kurie, nors ir matydami gyvenimo progreso reikšmę, negali pamesti savo primityvumo

Keistas tas mūsų režisie-

rius! Neužtenka jam vietinių australų. Nepasitenkinęs ir N. Gvinėjiečiais, jis taip pat yra tas pirmasis, kuris Indonezijos vaidinimą, ir dar svetima kalba, pastato Canberroje! Ir šis veikalas susilaukia vietinio didelio pasise-

PAVERGTŲ TAUTŲ ATSTOVAI AUSTRALIJOS KONSULATE

Lietuvių, latvių ir estų atstovai sausio 28 d. lankėsi Australijos gen. konsulate Chicagoje.

Konsulas John S. Keogh maloniai atstovus priėmė ir draugiškai su jais kalbėjosi. Kalbas pasakė Pavergtų tautų pirm. V. Viksnis, Altos atstovas dr. kun. J. Prunskis, LB Vidurio vakarų apygardos vicepirm. Adolfas Šimkus, Latvių sąjungos pirm. Ilmaras Bergmanis ir Amerikos estų tarybos pirm. A. Koepp.

Visi kalbėjusieji prašė perduoti padėką Australijos ministeriui pirmininkui Malcolm Fraser už atšaukimą pripažinimo Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Be to, atstovai priminė, kad daug pabaltiečių gyvena Australijoje, ir prašė palaikyti ateityje jų laisvės siekimus.

Konsulas John S. Keogh į atstovų kalbas maloniai atsakė pabrėždamas, kad Australija brangina laisvę ir supranta Pabaltijo kraštų laisvės siekimus. Pabaliai konsulas su atvykusiais atstovais drauge nusifotografavo. Altos atstovas dr. kun. J. Prunskis konsului įteikė kelias knygas dovanų.

Adolfas Šimkus

kimo. Darbas režisieriui buvo gana sunkus ir visai svetimas, nes kada jis su juo pradėjo dirbti - nei jis, nei jo aktoriai - to veikalo beveik nesuprato. Ir tik po gana ilgo ir įtempto darbo, jis ir aktoriai pradėjo suprasti ir įsigilinti į savo roles, duodant originalias veikėjų apraškas

Domisi jis ir senovės graikų teatru. Besilankant Graikijoje, jis studijavo graikų dramos pastatymus, matė primityvias senovės graikų ceremonijas, šokius ir kita, kas dalinai jį nuvylė, nes visas išsilavinimas ir išsimokslinimas, kaip A. Butavičius spaudoje išsireiškė, senovės graikų dramą padarė jau ne

(Nukelta į 11 psl.)

1976 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

# 2	Gegužės 10 iki gegužės 19	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	\$ 760.00
# 3	Gegužės 16 iki gegužės 24	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	760.00
# 4	Gegužės 31 iki birželio 15	Maskva, Vilnius, Ryga	931.00
# 5	Birželio 14 iki birželio 29	Maskva, Vilnius, Roma	1180.00
# 6	Birželio 28 iki liepos 12	Maskva, Vilnius, Ryga, Leningradas	1051.00
# 7	Liepos 5 iki liepos 19	Maskva, Vilnius, Roma	1160.00
# 8	Liepos 12 iki liepos 26	Maskva, Vilnius, Šveicarija	1206.00
# 9	Liepos 19 iki rugpiučio 2	Maskva, Vilnius, Ryga, Leningradas	1051.00
#10	Rugpiučio 9 iki rugpiučio 23	Maskva, Vilnius, Roma	1160.00
#11	Rugpiučio 16 iki rugpiučio 30	Maskva, Vilnius, Šveicarija	1206.00
#12	Rugpiučio 23 iki rugsėjo 7	Maskva, Vilnius, Ryga	1051.00
#13	Rugsėjo 20 iki rugsėjo 28	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	760.00
#14	Spalio 4 iki spalio 18	Maskva, Vilnius, Ryga	931.00
#15	Spalio 11 iki spalio 19	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	760.00
#16	Lapkričio 1 iki lapkričio 9	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	677.00
#17	Gruodžio 7 iki gruodžio 15	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	677.00
#18	Gruodžio 20 iki sausio 4	Maskva, Vilnius, Ryga	876.00

KAINOS PADUOTOS YRA NUO NEW YORKO ARBA BOSTONO — NUO CHICAGOS REIKIA DAR PRIDĖTI \$119.00.

Visas grupes lydės patyrę vadovai. Visos grupės bus 1 dieną vežamos į Kauną, taip pat ir į Trakus ½ dienos.

SKUBĖKITE REGISTRUOTIS — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS!

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643

Telephone: (312) 238-9787

AIR FARES SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL.

BALTIMORĖS ...

(Atkelta iš 9 psl.)

riems metams, tik greitosiomis spėta dar pririnkti Birutė Gintvainienė.

Valdyba dabar tokios sudėties: pirm. Vl. Bačanskas, vicepirm. B. Gintvainienė, raštininkas B. Medelis, išdininkas Ant. Sajauskas, renginių programų parūpintojas — Algim. Grin-talis.

Revizijos komisija: dr. St. Tallat-Kelpša ir G. Auštrienė. S. M.

JONAS IR AUŠRA JURAŠAI CHICAGOJE

MEČYS VALIUKĖNAS IR ANTANAS JUODVALKIS

Sausio 30 dienos vakare, Jono Jurašo kūrybinei veiklai remti komiteto pastangomis, Lietuvių Tautiniuose Namuose Chicagoje įvyko malonus susitikimas chiegiškių lietuvių su nesenai į JAV atvykusiais Jonu ir Aušra Jurašais. Susitikime dalyvavo įvairių sričių menų kūrėjai bei jų artimieji bičiū-

liai ir rėmėjai, arti dviejų šimtų asmenų.

Susirinkusieji atvykusius Jurašus sveikino ilgais plojimai, o minėtojo komiteto nariai juos sutiko prie salės durų, tarytum jaunavedžius, su duona ir druska ... Nuaidi ilgiausių metų linkėjimai svečiams - Jurašams. Servuojama vakarienė.

Gurkšnojant kavą Zita Visockienė pradėjo susitikimo programą. Zita Jurašams pristatinėjo salėje esančius menininkus-kūrėjus atskiromis grupėmis: dramos aktorius, vokalinius solistus, dailininkus, rašytojus ir poetus, buv. valstybės operos narius o taip pat Chicago lietuvių operos, Dainavos ansamblio stalus ... Zitos išskirti vieni po kito susitikimo dalyviai tarė po keletą sakinių, norint paryškinti Jurašams išėivijos lietuvių kultūrinę veiklą, jos apimtį ir užmojus. Prievaizdos išstumti 'Antrojo kaimo' aktoriai čia pat suvaidino mažytį vaizdelį.

Dėkodamas už taip šiltą ir malonų priėmimą, Jonas Jurašas savo ir žmonos vardu pareiškė padėką komitetui ir visiems dalyviams už parodytą jiems dėmesį. Drauge jis dėkojo visiems jau anksčiau su jais susiriusiems, juos pirmose dienose iš tėvynės išvykusius rėmusiems tiek finansine, tiek moraline, informacine prasme. 'Mes dar gyvendami tėvynėje jau-

Jonas ir Aušra Jurašai sutinkami su duona, druska ir šampanu Lietuvių Tautiniuose Namuose Chicagoje. Nuotraukoje: Z. Kevalaitytė-Visockienė, kun. A. Kezys SJ, dr. A. Razma, A. Kairys, J. Kelečius, Jonas ir Aušra Jurašai ir dr. J. Valaitis.

Australijos...

(Atkelta iš 10 psl.)
drama, bet literatūra. Čia įeina Australijos aborigėnai kurie, jis mano, ateityje turės daug teatrinės reikšmės, nes prie jų senovės dramų, pridėjus primityvius aborigėnų šokius, dainas ir kt., graikų senovės dramos atgautų savo originalumą.

Besidomėdamas ir jau pažindamas Azijos teatrą, A. Butavičius neiškentė neaplančės ir komunistinės Kinijos, kur matė eilę teatrų ir bandė susipažinti su jų veikalais, kurių net dvyliką par sivežė į namus. Kinijos teatras turi labai senas ir galias savo tradicijas, kurių pačioje Kinijoje dabar jau nėra ir jas galima rasti tik Hongkonge ar Singapure. Šiuometinėje Kinijoje yra revoliucinis teatras, savo herojais turintis liaudį ir darbininkus. Kinijoje teatrai yra labai populiari ir prie jų didžiausios eilės, kartais trunkant net mėnesius, kol į teatrą gali patekti. Tuo tarpu Australijoje paprastais darbininkas teatru beveik visai nesidomi ir juos labai mažai lanko. Pačių kiniečių teatro stilius ir veikalai yra tokie skirtingi, kad australams aktoriams jie išpildyti būtų beveik visai neįmanoma.

Algis Butavičius yra susidomėjęs ir lietuviškais dalykais - jam geriausiai patinka Adomas Mickevičius. Visa bėda, kaip jis išsireiškė, nors A. Mickevičius ir yra labai dramatiškas, tačiau nei Vakarų Europoje, nei kitur Vakaruose, jis yra beveik visai nežinomas. Daugiausiai režisierius yra susidomėjęs A. Mickevičiaus 'Vėlinėmis'. Jis norėtų jį pastatyti Australijoje, nors Australijoje vėlinių tema yra visai nežinoma ir australams tas būtų sunkiai suprantama. Turint galvoje mūsų talentingo režisoriaus gabumus ir pastangas, nemanau, kad tai būtų neįmanoma.

Linkint daug laimės jo naujame darbe, kurį A. Butavičius nuo šių metų pradeda Brisbanės Griffit universitete kaip 'Drama Fellow', mes tikimės, kad šalia savo reikšmingo darbo australų teatre, jis taip pat ras laiko ir lietuviškuose pasirodymuose, parodant ir saviesiems savo iškilųjį talentą.

tėme, kad ten toli už jūrmarių yra lietuvių, yra kitas gyvenimas ... Mes tenorėjom ten, tėvynėje, išlikti savi, išlikti lietuviais ... Pasitraukėme ... Mus džiugina kiekvienas lietuvių darbas, jeigu tik jis pagarsina didingą lietuvių ... Mudu su Aušra norime prisidėti prie to jūsų didelio kultūrinio darbo' ... baigė kalbą Jonas Jurašas.

Pokalbiams prie pavienių stalų besitęsiant, svečiai - Jonas ir Aušra - vizitavo paskirus stalus ir asmeniškai susipažino su visais dalyviais, pasikeisdami vienu kitu sakiniu. Laikrodžio rodyklei kryptant į pusiaunaktį, susitikimo dalyviai pradėjo skirstytis lydimi Jurašų žodžiais - iki pasimatymo rytą Maria HS auditorijoje ...

(mv)

POPIETĖ SU JURAŠAIS

Š.m. vasario 1 d. Marijos auditorijoje Chicago visuo- menė turėjo progos susitikti su praėjusiais metais iš okupuotos Lietuvos atvykusiais intelektualais Jonu ir Aušra Jurašais. Popietę atidarė ir svečius pristatė komiteto pirmininkas dr. Jonas Valaitis.

Dr. J. Valaitis savo žodyje palygino carinės priespaudos laikus, kai 1904 m. dr. V. Kudirka buvo teisiamas už lietuvišką raštą, su šių laikų teismais kunigams dėl tikėjimo tiesų mokymo, Romo Kalantos šauksmą - LAISVĖS LIETUVAI - ir Jono Jurašo laišką švietimo ministriui, dėl teatro laisvos minties varžymo ir visos lietuviškos veiklos slopinimo. Šiandien lietuviai savo žemėje negali laisvai galvoti, rašyti, tikėti ir kalbėti. Maskvinis komunizmas yra uždėjęs sunkią savo leteną ir prievarta verčia tarnauti partijos užmačioms. Tokiose sąlygose gyvenant, joks laisvas minties ar žodžio paskleidimas yra neįmanomas. Laisvesnė mintis ar idėja partinių cenzorių užgniaužiama, o jos skleidėjai persekiojami. Jonas Jurašas, kaip teatro vyriausias režisierius, negalėjo pilnai savo minties iš-

reikšti ir suėjo į konfliktą su partijos statytiniais. Reikėjo apsispręsti: ar paklusti partijos linijai ir gyventi palaimintą gyvenimą, ar vykdyti savo sąžinės balsą ir eiti kūrėjo nurodytu keliu. Jonas Jurašas nenusilenkė partijos reikalavimams, bet pakluso savo sąžinės balsui ir taip neteko privilegijuotos padėties, buvo atleistas iš darbo ir pasmerktas skurdui ir persekiojimui. Laimingų aplinkybių dėka, pasiekė vakarus ir šiandien yra mūsų tarpe. Sveikino Joną ir Aušą Jurašus, stabtelėjusius laisvojo pasaulio lietuvių sostinėje Chicagoje ir linkėjo įsijungti į lietuvių kultūrinį ir laisvinimo darbą.

Dr. J. Valaitis pastebėjo, kad mes turime lietuviškas pradžias ir aukštesnias mokyklas, bei pedagoginį institutą. Čia veikia teatras, opera, chorai, tautinių šokių rateliai ir t.t. Chicagoje lietuviškas gyvenimas virte verda.

Dar sveikino gen. konsulė Juzė Daužvardienė, BALFo pirm. Marija Rudienė, aktorius Algimantas Dikinis ir poetas Kazys Bradūnas.

A. Dikinis sveikinimą pradėjo Kristijono Donelaičio poemos Metai žodžiais apie

sugrižtantį pavasarį. Prisiminė du mirusius aktorius: Dalią Juknevičiūtę-Šimoliūnienę ir Leoną Barauską, kurie negalėjo sulaukti šios dienos, nors labai norėjo. Jų prisiminimas pagerbtas tylos minute.

Pabaigoje scenoje pasirodė pirma Jonas, o paskui Aušra Jurašai. Jie savo žodžiuose džiaugėsi lietuviška kultūrine ir politine veikla, skatino ir toliau tuo keliu eiti, žadėdami ir patyts į ją įsijungti. Čia išleista knyga, mokslo veikalas ar žurnalas randa atgarsį ir tėvynėje, nors jų ir neįsileidžiama. Veikiančios mokyklos Lietuvoje yra žinomos ir jomis džiaugiamasi. Kiekvienas ryškesnis lietuvių pajudėjimas - vaidinimai, teatro festivaliai, lietuvių mokslininkų simpozijumai, sukačių prisiiminiai ar jubiliejai, šokių ar dainų šventės, tėvynėje yra ne tik žinomos, bet jomis didžiuojamasi. Tik laisvojo pasaulio lietuviai turi progos pasakyti tiesos žodį, kai tauta yra komunistinės letenos prispausta ir persekiojama. Tautos norus ir valią išreiškia leidžiama Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika. Ne-

žiūrint persekiojimo ir didelių bausmių, KRONIKA eina ir gaivina lietuvišką dvasią. Siūlė skaityti ir remti jos leidimą ir tuo padėti jai išsilai-kyti. Dėkojo už nuoširdų priėmimą ir šiltą jų sutikimą.

Antroje dalyje muzikas Darius Lapinskas pastatė Antano Rūko - 'Mano Tautos Istorija'. Aktoriai: Stasė Kielaitė, Laima Rastenytė ir Jonas Kelečius. Pagelbiniai dalyviai: Dana Karužaitė, Raminta Pemkutė, Rūta Putnaitė, Rūta Razutytė, Mirga Rimavičiūtė ir Aras Rimavičius. apšvietimas Danos Petkūnaitės. Scenos techninė vadovė Vanda Aleknienė.

Pastatymas būdingas Dariaus Lapinsko stiliui. Režisieriui D. Lapinskui pavyko išryškinti charakteringus Lietuvos istorijos momentus ir efektingai juos perduoti. Šviesų ir techninių priemonių pagalba žiūrovai buvo pririšti prie veiksmo. Šį kartą nebuvo perdidelio trankymosi ir riksmo, bet tinkamas šviesų panaudojimas suteikė pastatymui neabejotiną pliusą.

Šį pristatymą organizavo

(Nukelta į 12 psl.)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 3/4 % — 6 metų su \$1,000, minimum.

7 1/2 % — 4 metų su \$1,000, minimum.

6 3/4 % — 30 mėn. su \$1,000, minimum.

6 1/2 % — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

ČIGONŲ BARONAS PAS LOS ANGELES LIETUVIUS

JURGIS GLIAUDA

Pernai susiorganizavusi muzikinės scenos veikėjų grupė, veikliųjų kompozitorių Onos Metrikienės ir režisieriaus Algimanto Žemaitačio vadovaujama, įvedė į muzikinę lietuvių sceną Johanno Strauso operetę "Čigonų baronas".

Klasikinė Vienos operetė buvo pastatyta gyvai ir nuotaikingai. Tai buvo pilnas pastatymas: vokalas ir simfoninis orkestras!

Kiekviena operetė turi savo asmenišką, ypatingą akcentą: žaismingos pikanterijos prieskonis, farso riebumas, dundanti bufonada. "Čigonų baronas" itin raiškiai savo melodijų ritminiais poslinkiais, maršo ir lyrizmo, lyg ir nesuderinama pyne. Pastatymo vadovai ir dirigentas gambiai apčiuopė šios operetės prigimtį. Jie sukūrė pagaulį spektaklį, kas priverstė žiūrovų sklaidimą salę entuziastiškai lydėti katučiais arijas, uvertiūrą ir visą pastatymo visumą, uždangai užsiskleisdus.

Immaculate Heart kolegijos koncertinė salė turi puikią akustiką. Tai buvo tikra vieta. Akustika — talka garsui. Premjera (sausio 31 d.) ir pakartotinis pastatymas (vasario 1 d.) sutraukė pilnas sales. Premjerai pasibaigus buvo ir bemaž tradicinė valanda prie šampano taurių.

Operetės pastatymą įtraukta apie 100 dalyvių, kas negausiai lietuvių kolonijai yra savotiška nepaprastybė. Darnus Burbanko-San Fernando slėnio jaunimo orkestras, 33 dalyviai, buvo solidi bazė, ant kurios pastatytas renginys. Orkestro dirigentas muzikos daktaras Thomas Osborn dirigavo operetę. Jis pravedė muzikinę veiklą dalį užtikrintai, talkindamas Vienos valsų karaliui, "Čigonų barono" autoriui, triumfuoti lietuviškoje scenoje. Thomas Osborn prisistatė mums kaip elegantiško ir tikslaus mosto dirigentas.

JURAŠAI...

(Atkelta iš 11 psl.)

Jono Jurašo kūrybinei veiklai remti komitetas: dr. J. Valaitis - pirm., dr. K. Ambrozaitis, dr. G. Balukas, S. Baras, K. Bradūnas, D. Bylaitienė, V. Būtėnas, A. Dikinis, A. Kairys, J. Kelečius, A. Kezys S.J., P. Petrutis, V. Radžius, dr. A. Razma, A. Valeška ir Z. Visockienė.

Garbės komitetą sudarė: gen. konsulė Juzė Daužvardienė, PLB pirm. inž. Bronius Nainys, ALTo pirm. dr. K. Bobelis, BALFo pirm. Marija Rudienė.

Žmonių prisirinko apypilnė Marijos auditorija. (aj)

tas, gabus scenos ir orkestro ryšininkas į darną vienetą.

Orkestre dalyvauja du jaunuoliai lietuviai: Jūratė Raulinaitytė (cello) ir Raimondas Mickus (pirmasis smuikas). Per Raimondą atsirado pirmas saitas su orkestru, atvedęs šį puikų vienetą pas lietuvių.

Išradingumu ir atbaigtumu džiūgino simfoninis orkestras, vokalistai, choreografija, dekoracijos (Pauliaus Jasiukonio nuopelnas), sultingi šviesų efektai (R. Žukas ir R. Žemaitaitis), kostiumai (D. Barauskaitė). Visumos detalės laiku buvo atspėtos, aptvarkytos, ir tatoi sukūrė pastatymo darną. Devyniasdešimties metų amžiaus klasikinė operetė atėjo į mūsų sceną šviežia ir jauna! Pagrindinis nuopelnas priklauso O. Metrikienei, ir A. Žemaitaičiui ir Th. Osbornui. Solistų paruoša per repeticijas — pianistės R. Apeikytės.

Tenoras Antanas Pavasaris (Barinkay), buvęs Caracas operos solistas, centriniėje operetės rolėje patraukė dėmesį lyrinėmis arijomis. Pavasaris rado šiltų, imponuojančių atspalvių savo stipraus dramatinio tenoro medžiagoje. Duetuose jis buvo įdėmus partneris; grupinėse scenose tvirtas savo balsine individualybe. Barinkay rolėje Pavasaris buvo vaidybinio ir vokalinio siužeto ašis.

Sopranas Birutė Dabšienė (Saffi) žavėjo lyrizmu, jautriais ir nostalgiškais tono mašastais čigoniškų melodijų tekstūroje. Jos vaidyboje šviečia gracija ir nuoširdumas, tipingi ir rolei, ir jos sceninei prigimčiai.

Sopranas Liucija Zaikienė (Arsena) atnešė scenon gudrios ir kartu komiškos merginos nuotaiką. Kaip pilno balso arijos, tolygiai trapūs rečitatyvai, buvo puikiai apvaldyta medžiaga. Zaikienės vaidyba buvo jos rolės esmė.

Mezzo-sopranas Janina Čekanauskienė (Czipra) valingos čigonės rolėje teikė estetišką malonumą grožėtis tyrais, pilnabalsiais ir sultingais pasažais. Operetės arijos buvo sklaidinos jėgos ir precizijos. Tyra forte, polėkis į aukštą registrą, Čekanauskienės galia.

Basas-baritonas Rimtautas Dabšys (Zsupan), groteskinis "kiaulių karalius", džiūgino vaidybos precizija, judesių kategoriškumu. Išraiškingų detalių sandaupa Dabšys sukūrė personažo veidą. Sodri jo baso medžiaga leidžia jam patogiai ekskursuoti žemame registre, neklūdo lengvai veržtis aukštyn.

Trumpesnės apimties rolėse buvo:

Jonas Petronis (Carnero), kuris buvo puikus biurokratas, įkliuvęs į bėdą. Petronis monologo ir dialogo scenose demonstravo ryškią dikciją. Dainavimo sferoje, pagal rolę, stiprus ir valdingas. Antanas Polikaitis (Homony) — pompastiškas didikas, sužalavęs skardaus baso deklaracijomis ir majestotingais, valdoviškais mostais. Bronius Seliukas (Ottokar) — lyriškas įsimylėjęs su švelniomis balso savybėmis, sutapęs su rolės prigimtimi. Inga Tumienė (Mirabella) savo rolėje neturėjo vokalo, puiki "komiškos senės" amplua. Stiprus balsas, puiki dikcija.

Dvidešimties dalyvių choras, su sopranų ir altų persvara, nors negali pilnumoje išlaikyti polifonijos, skardus, nuotaikingas, gyvas ir geros dikcijos. Režisūra apdairiai parengė masines scenas, kurios spindėjo paskirų dalyvių judesiu koordinacija. Kiekvienas choristas turi ir savo vaidybinį uždavinį.

Rita Ringytė (Pali) savo mini-rolėje ir šokėja Ramona Alseikaitė, solo čigonės šokyje, buvo geros ir ansamblio lygyje.

Sulydytas į darną vienetą, renginys pasižymėjo esminių povaidžių: pagauliai nuotaikingas, lengvabūdiškai linksmas, nuostabiai balsingas. Štai pastatymo nuopelnų komponentai: puošnūs kostiumai ir puošnūs balsai, darnus orkestras ir darni vaidyba, solistų lygiavertiškumas (vienas už kitą geresnis, ir kiekvienas sukūręs savo operetinių personažą, individualų ir lengvai įsimenamą).

Visi darbuotojai, kurie dėjosi prie pastatymo, ir orkestro dalyviai, ir choristai, ir dirbė prie scenografijos projekto — rūpestingai sužymėti išpūdingoje, tikrai operinėje, programoje (Jina Leskis).

Sėkmingas, skoningas "Čigonų barono" pastatymas maloniai nustebino žiūrovus, sužadindamas pagarbą

PUIKUS KLAIPĖDOS KRAŠTO ATVADAVIMO MINĖJIMAS

Penkiasdešimt trečiasis Klaipėdos krašto atvadavimo metinės losangeliečių visuomenė atšventė prasmingai, turiningai, giliaprasmiai. Minėjimą surengė Mažosios Lietuvos bičiulių draugija, ir sausio 18 dieną lietuviai pripildė parapijos salę. Iš anksto skelbta minėjimo programa sudomino ir neapvyklė. Tai buvo, kaip atrodo, vienas iš labiausiai pavykusių tokių minėjimų: paskaita, meno dalis, vaišės.

Mažosios Lietuvos bičiulių draugijos pirmininkas Algirdas Glazė punktualiai, 12:30 pradėjo minėjimą. Nusakęs minėjimo prigimtį ir mūsų santykį su tuo didžiuoju mūsų istorijos įvykiu, A. Glazė pristatė auditorijai svečią paskaitininką, Chicagos evangelikų-liuteronų Tėviškės parapijos kleboną kunigą Ansą Trakį.

Kun. Ansas Trakis, vienas iš aktyviausiųjų ir nepailstančiųjų visuomenininkų, BALFo valdybos vice-pirmininkas, ALTo ir PLB veikėjas, nuo pat jaunųjų dienų įsijungęs į veiklą visuomeninį lietuvių darbą, atvyko į Los Angeles ponios lydimas.

Prelegento paskaitos tema: Sausio penkioliktoji ir Liudviko Gedimino Rėzos dviejų šimtų metų jubilėjus.

Savo penkiasdešimt minučių užtrukusioje paskaitoje prelegentas dėstė temą dviem plokštumom, išradingai atradęs tokius struktūrinius rėmus. Sukilimo impulsas nebuvęs spontaniškas, dėstė prelegentas, bet tai buvo seniai, kelis šimtus metų brendusio siekio apogiejus. Kiekvienas Klaipėdos krašto "lietuvninkas" šiam sukilimui buvo pasiruošęs iš mažens. Klai-

mūsų muzikinės scenos entuziastams. Ir vėl matome, kad geros medžiagos turime nemažai. Kai tai medžiagai suteikiamos formos, gauname eksportinės kokybės sceninį renginį.

Kas atvyks į Los Angeles sceną po linksmo "Čigonų barono" svečiavimosi?

pėdiečių lietuvių mąstyme niekad nebuvo prarasta idėja bendros Lietuvos valstybės, netiktai su Klaipėdos kraštu, bet su platesne teritorija. Tai Rytprūsiai, kupini iki pastarųjų dienų lietuviškų vietovardžių ir, kai kur, prolietuviškų nuotaikų. Klaipėdos sukilimas dar nepabaigė visų lietuviškų teritorijų telkimąsi į vienetą.

Vienas iš šaltinių, kurie istorinė tiesa bei intelektualiteta gaivino tautinę klaipėdiečių mintį, buvo Liudvikas Martynas Gediminas Rėza, kurio dviejų šimtų gimimo dienos metinės atitinka šiems, 1976-iesiems metams. L. M. G. Rėzos nuopelnai yra milžiniški. Jis sudarė komisiją, paruošė Biblijos leidimą lietuvių kalba. Biblija buvo išleista 1816 metais. Rėza išleido lietuvių dainų, tautosakos. Jis turėjo didelę įtaką Karaliausčiaus universitetui. To universiteto profesorių dėmesys Rėzos iškeiliams lietuviškumo saugojimo idėjoms kėlė lietuvių kultūros vardą, respektą jai, skatino studijuoti lituanistiką.

Būdamas puikus paskaitininkas kun. A. Trakis šią dviejų sueinančių dimensijų paskaitą pateikė įvairuodamas tarp lyriškos patetikos ir istorinio dokumentiškumo.

Meno dalį grakščiai pravedė Liucija Zaikienė. Poetė ir Fulertono kolegijos profesorė daktarė Elena Tumienė padeklamavo jūrinių siužetų eilį. Itin įdomus siužetas yra mūsų klasinė Jūratės ir Kastyčio tema. Maironio baladė, atrodo, apreiškė to epizodo visumą. Poetė E. Tumienė imdama tą epizodą suteikė jam savų niuansų ir kitą, svajotojišką koloritą. Jos paskaitytos ištraukos iš libreto operai "Amantė" jaudina personažų deklaruotais išgyvenimais. Lauktina, po libreto pasirodymo, operos realizavimo sol. Stasė Pautienienė, neseniai turėjusi savo itin nusisekusį solo koncertą, kuris buvo Dirvoj įvertintas, ir besiruošianti dalyvauti tarptautiniame dainų koncerte, džiūgino pasiimto repertuaro spalvingumu, dainavimo atsiskleidimu, ab soliučiai valdė padėtį, rado besikeičiančias ir tikras nuotaikas balse ir pozų. Dainininkė buvo su tautiniu kostiumu. Poetė ir dainininkė sulaukė gausių katučių. Minėjimo vedėjas paskaitė gautų paštu sveikinimų.

Minėjimas baigtas "Lietuviai esame mes gimę" giesme. Gausus vaišių stalas buvo Bronės Skirienės parengtas.

Minėjimas buvo gerai suplanuotas, kondensuotas, nevarginęs publikos. Minėjimas padarė puikų įspūdį, ir toks liks atminty.

Jurgis Gliuda

Travel Group Charter Flights

NON-STOP — on WORLD AIRWAYS Boeing 747 Jumbo Jets (461 Seats)

DETROIT—FRANKFURT

2, 3, 4, 5 and 6 weeks duration during MAY, JUNE, JULY, AUGUST, SEPTEMBER, OCTOBER and DECEMBER 1976 from \$299.00

Low Season - Minimum price \$299.00, maximum price \$358.80. — High Season - Minimum price \$339.00, maximum price \$406.80. The minimum price is based on a full plane. The maximum price cannot exceed 120% of the minimum price. If the price increases more than 20%, the flights will be cancelled at least 45 days prior to departure and all deposits will be refunded. Minimum price of \$299.00 includes service charge of \$49.00, minimum price of \$339.00 includes service charge of \$59.00. The only additional charges will be \$6.05 Airport taxes.

Also 4 ABC-FLIGHTS from FRANKFURT—DETROIT — for your Relatives For color brochure and information call YOUR TRAVEL AGENCY or

Travel Charter, Inc. 1436 Brush St., Detroit, MI 48226 Tel. 313-962-1513

POGRINDIS

REDAGUOJA POGRINDŽIO ŠTABAS

LIAUDIES IŠMINTIES VARIANTAI

Kaip kiekvienas įtakinas ir prestižo leidinys, Pograndis negali išsiversti be vedamojo. Susiliečiame su mūsų liaudies išmintimi. Ta išmintis nėra koks monolitinis daiktas, bet, kaip kiekviena lazda, turi du galus. Va, posakis: ten gera, kur mūsų nėra.

Pavyzdžiui: patriotiniame minėjime, kur iš tribūnos tvirtina ir įrodinėja, kad Lietuva yra žemės ūkio kraštas, ir kad Nemunas yra Lietuvos upė, patriotas vis ne vos pajėgia nukovoti miegą. Ir jis pagrįstai galvoja: kaip būtų gera, jeigu manęs čia nebūtų! Kada rengėjai atidengia vaišių stalą, ant kurio išdidžiai stovi kavos kaitinimas ir masina akį dailiai supiaustyti tortai, patriotas jau galvoja: kaip gera, kad aš čia esu!

Ateina dailės gerbėjas į dailės parodą. Prie durų, visai nelaukta, stalas: priimamos aukos. Kaip gera būtų, jeigu čia aš nebūčiau, pagalvoja dailės mėgėjas. Ir numetus dolerį, jam visai pagenda nuotaika. Nėra malonumo lankyti dailės parodą dolerį praradus. Po valandinių kalbų per parodos atidarymą, praneša apie paveikslo brangiūose rėmuose loteriją. Kas nors laimės brangius rėmus, prie jų ir paveikslas. Kaip gera, aš čia esu! O paveikslo nelaimėjus, apkaltina rengėjus hukčiavimais ir galvoja: kaip būtų gera, jeigu čia aš nebūčiau...

Arba — įstūmia jus valdybon, kur jokio darbelio, o vis tenka sėdėti garbės vietose. Kaip gera, kad esu tokioj valdyboj! Bet, kada valdybai tenka dirbti, o

garbės jokios. Kaip gera, jeigu toj valdyboj nesu!

Arba — Bimba įrodinėja: Sovietijoje, vyrai, rojus! Bet, vos tik grįžta Bimba į kapitalistinį pragarą, jau galvoja, kaip gera, kad nesu sovietiniame rojuje.

O vakarykščiai dypukai, kurie kulnus palubrikavę kiūtino nuo sovietinio rojus, turistauja Vilniuje, ir per reimerinį oficiozą triūbija: kaip gera, mes čia esame! O atkakę Amerikon, pasipurto dėl savo melų ir galvoja: kaip gera, kad ir vėl Amerikoje esame!

Liaudies išmintis dėlto ir išmintis, nes panaši į lazda su dviem galais.

BENDRADARBIAI

Idealus bendradarbiavimas visuomeninį darbą dirbant.

ČIA PRIĖJO KADZIULIS IR TARĖ

— Petraitis parašė savo memuarus ir davė man paskaityti, — pasisakė solidus pilietis.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Be abejo Petraitis įtaria, kad tamstą kankina nemiga.

★

— Dabar medicina nugalėjo visas epidemijas, — tvirtino paskaitininkas medikas.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Bet gi net vidurinėse mokyklose plinta nėštumo epidemijos.

★

— Šiais laikais nėra keistų prajovų, — riktėlėjo skeptikas.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Štai Pittsburgho policijos kronika — policininkai George Washington ir Benjamin Franklin, ant Lincolno gatvės areštavo Ričardą Niksoną už marijuanos žiūpsnį.

ORAS NETOLIMAI ATEIČIAI

Pagal sinoptikų davinius Argentinoje ir Urugvajuje, jaunimo kongreso telkiniuose pastebėti giedrūs rezoliucijų debesynai. Tačiau, kai kur užčiuopti alkoholiniai krituliai ir organizacinės disorganizacijos skerspūčiai. Nustatyti ryškūs lokalinio nesusikalbėjimo ciklonai tvankių salių erdvėje. Ispaniškų sakinių milibarai kirtosi su anglų kalbos izobarais. Buvo ir lietuviškų vėjų. Laukiama rezoliucinių debesų atputimo iki amerikinių lietuviškų redakcijų terenų.

Ties Chicagos tautinėmis kapinėmis staiga iškilo prosovietiniai taifūnai. Pastebėtas ir laukiamas įdomus raudonųjų žvaigždžių žvaigždėkritis, nors jau vasario mėnuo ant kiemo. Sovietiniai tarifiniai viesulai smarkiai ventiliuoja visokių žigulių bei moskvičių sponzorius, gyvenančius Amerikos teritorijoje. Butz sėkmingai augina grūdus Maskvos aruodams. Išeivių tautos entuziastai sėkmingai šeria Maskvą doleriais, mokėdami už nakvynės vilniškame Neringos viešbutyje.

Vasario šešioliktosios minėjimų salėse prakalbų ir katučių griaustiniai, bei JAV prezidentų portretų bei čekių krituliai. Tuo tarpu Akiračių erdvėje gausūs tautinės drausmės buldogo krituliai ant Maplewood gatvės hidrantų.

Bendruomeninių vėjų susiliejimas į vieną srovę išslydo iš meteorologų kompetencijos ir pateko į astrologų išmonę, kur prognozės visados būna fifty-fifty.

Kroniška šlapdirba kultū-

ANGOLOS KELIAS Į KOMUNIZMĄ

Kubietis ir Eseseras:

— Draugas angoliet, mudu tau talkiname įžengti į sovietinį rojų.

AUSRELĖ LIČKUTĖ

TURIZMAS IR REIMERIZMAS

Jis nuvyko į gimtąjį kraštą
Ir be noro garsėti melais —
Pro nostalgijos aitrąją naštą
Pasidžiaugti peizažais mieliais.

Jis norėjo matyti tėvynę,
Kaip ji liko širdy ir galvoj;
Jis norėjo stebėti žydrynę,
Kuri žėri tikrai Lietuvoj.

Ir prieit prie tėvėlių kapelių,
Nusilenkt, apsiverkt, atsidūst...
Bet kapeliai toli, už Baikalo.
O danguj dvokalų nenupūst!

Tuoj žmogelis, įgudęs prie rašto,
Prie turisto atbėgo bėgte —
Interview skilčiai "Gimtojo Krašto"
Prisiprašė, net rėkęs rėkte...

Kai sugrįžo turistą į kraštą,
Kur, pritapęs, gyvena jisai,
"Gimtakraštį" jis gavo per paštą:
Ten jo šnektos liepsnojo gaisais!

Sužinojo turistas, jis sakęs,
Kad sovietų valdžia palaima,
Kad jo tėviškėn rojus atkakęs,
Kad Maskva Lietuvėlei... mama!

rinių arimų laukuose, bet nepastebėjo.
gaivūs, karšti doleriniai geizeriai operų bei operečių atšlaimuose.

Veiksnių čiuożykloje temperatūra netoli Celsijaus nulio.

IŠ SPAUDOS VERPETŲ

Žurnalistikos menas

Visos žurnalistinės popietės pas mus baigiasi vaišėmis.

A. Nakas
Draugas, nr. 6

Žioplos viltys

Klausantis Lietuvos bei kitų Sovietijos kraštų poetų poezijos, laukiau, kol kuris šventės vadovų prisimins ir gimtan kraštan svečiuosną atvykusį Amerikos lietuvių poetą, bet ir sutemo, ir aukurą užgesino, o jo taip ir

Ed. Cinzas
Europos Lietuvis, nr. 47

SOVIETINĖS POEZIJOS MYLETOJAMS

(žodis žodin iš sovietinio žurnalo Švyturys, nr. 24)

Marcelijus Martinaitis

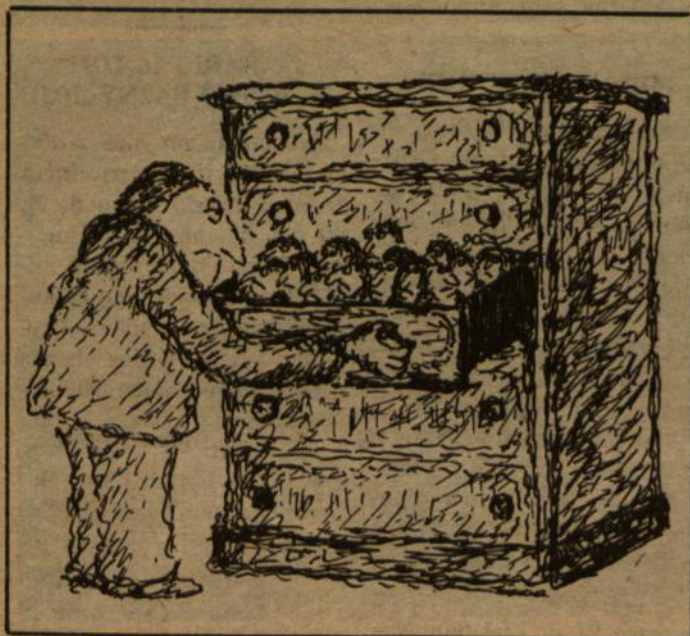
KUKUČIO NIEKŲ DAINELĖ

Niekas niekur
niekam niekad —
nieko niekas
niekada.

Nieko niekas
niekur niekam —
niekad nieką
nė už ką.

Niekam niekas
nieko niekad
niekada.

PO JAUNIMO KONGRESO PIETŲ AMERIKOJ

LB darbuotojas:

— Kitą kartą, vaikeliai, perkelsiu jūsų stalčių į Vokietiją.

ANTANAS GRINIUS

Detroito lietuviai

PAMINĖTAS PROF.
JUOZAS BRAZAITIS

Sausio 25 d. Kultūros Centre buvo paminėtas prof. Juozas Brazaitis. Scenai atsidarius ant lietuviškų raštų staltiese dengto stalelio stovėjo didelis Juozo Brazaičio portretas — padidinta fotografija. Šonuose ir gale gėlės. Tautiniais rūbais pasipuošusi Joana Kuraitė, lydimi LŠST pirm. Vinco Tamošiūno atnešė degančią žvakę ir pastatė prie portreto. Dr. V. Majauskas minėjimą pradėjo paties Juozo Brazaičio rašytais žodžiais: "Išnyksiu, kaip dūmas neblaškomas vėjo..."

Tautiniais rūbais A. Šukienė paskaitė K. Bradūno poezijos. Dr. J. Girnius kalbėjo apie velionį kaip pedegą, literatūros mokytoją, profesorių, lituanistinių ir kitokių veikalių autorių. Kanklių ansamblis paskambino "Aš verkiau parimus..."

Darius Miciūnas padeklamavo Mykolo Vilties eiles. Karolis Balys paskaitė iš J. Brazaičio knygos "Vieni vieni". Antrasis kalbėtojas dr. A. Damušis jau kalbėjo apie velionį kaip 1941 metų sukilimo pagimdytos vyriausybės galvą. Vėliau buvo parodytas A. Kezio filmas "Su gyvuoju Brazaičiu". Minėjimą rengė specialiai sudarytas komitetas vad. dr. V. Majausko. Pagerbime dalyvavo apie 120 asmenų.

BICENTENNIAL KOMITETO VEIKLA

Detroito lietuvių istoriniai bruožai ir įnašas į De-

troito miesto gyvenimą nuo pirmųjų lietuvių ateivių iki šių laikų vienuolikos minučių juostelės paruošimu rūpinosi Bicentennial komitetas. Tekstą parašė ir angliškai įkalbėjo Lietuvos Vyčių veikėjas Antanas Dainius. Kad Bicentennial metų proga, Istorijos Muziejaus lankytojai galėtų greičiau pasiklausti informacijų apie Detroitą lietuvius, muziejaus vadovybei juostelė bus įteikta dar šią savaitę.

Detroito lietuviai gegužės 2 d. dalyvauja Detroito miesto ruošiamame motorizuotame parade, su lietuvišku flotu-motorizuota platforma. Platformos meniškam apipavidalinimui vadovaus dailininkė Kristina Kutkutė, talkininkaujant Jurgiui Baubliui. Flotas išreiks tikėjimo persekiojimą Lietuvoje su nulaužtu kryžiumi ir okupantų priespaudą su atitinkamais simboliais. Mykolas Abarius sutiko atlikti flotos darbus. Stasys Geldys duoda atitinkamą išmierių platformą, o statybinių medžiagų sandelio savininkai Edvardas ir Vytautas Alkevičiai sutiko panaudoti jų patalpas šio floto įrengimui ir sumontavimui.

UŽGAVENIŲ SKLINDŽIAI

ALT S-gos Detroito skyrius vasario 22 d., sekmadienį, 12 val. Lietuvių Namuose rengia draugišką užgavėnių sklindžių (blynų) pobuvį. Rašytojas Vytautas Alantas skaitys iš spausdinamos jo knygos apie Romą Kalantą. Michigano respub-

Penktoji Lietuvių Tautinių ŠOKIŲ ŠVENTĖ

AMERIKOS BICENTENNIAL MINĖJIMAS

rengiama 1976 m. rugsėjo mėn. 5 dieną

INTERNATIONAL AMPHITHEATRE
CHICAGOJE

Šventėje dalyvaus virš 2,000 šokėjų iš JAV,
Kanados, Brazilijos, Venezuelos ir Europos.

Ši šventė yra visų lietuvių rengiamas didžiausias Bicentennial minėjimas Chicagoje ir JAV, registruotas Chicago Bicentennial Committee.

ŠVENTES KOMITETAS

likonų vicepirm. inž. Algis Zapareckas padarys politinį pranešimą lietuviams svarbiu klausimu. Skyriaus valdyba kviečia narius ir visus lietuvius dalyvauti šiam pobūvyje.

ANTRAS KAIMAS

Antras Kaimas atvyksta Detroitan ir vasario 28 d., 7 v. v. Kultūros Centre parodys 30 škiečių ir jais palinksmins jaunus ir senus. Veiks valgių ir gėrimų bufetas ir publika programą žiūrės sėdėdami prie stalų. Šokiams gros Rimo Kaspučio orkestras. Vakaras pradedamas kokteiliu ir po jo prasidės spektaklis. Stalai iš anksto užsakomi pas Mindaugą Gilvydį ir Algį Barauską. Kaina: studentams ir pensininkams 3 dol., visiems kitiems 5 dol. Rengia LB Detroito skyriaus valdyba.

LIETUVIŲ FONDO NAUJI NARIAI

Zuzana ir Antanas Janušiai, Alfonsas Končius, Aleksas Masaitis ir Antano ir Konstancijos Laučků atminimui 100 dol. Įnašus padidino: Dr. Petras Vilinskas iki 300 dol. ir Napoleonas Cirtautas iki 500 dol.

Koncertas-vakariene

Lietuvių Fondo vajeaus komiteto pirm. Vytauto Kutkaus namuose sausio 29 d. posėdžiavo komitetas. Dalyvavo: Dr. V. Majauskas, dr. P. Šepetys, R. Stonytė-Francisco, A. Petrauskaitė, V. Tamošiūnas, M. Stonys, A. Grinius, K. Srauskas, V. Urbonas ir V. Kutkus. Posėdį gyvai ir sklandžiai pravedė V. Kutkus. Buvo smulkmeniškai aptartas L. F. Vajeaus užbaigimo proga rengiamas koncertas-vakariene ir pasiskirstyta darbais.

Koncertas - vakariene įvyks kovo 27 d. 7 val. vak. Kultūros Centre. Koncerte dainuos Chicagos solistai:

Dana Stankaitytė, Jonas Vaznelis ir Stasys Baras. Akomponuos Alvydas Vasaitis. Kalbą pasakys Lietuvių Fondo pirm. dr. A. Razma. Po koncerto bus patiekta skani vakariene. Įstojusių į L. F. pavardės bus skelbiamos vakarienes metu. Stalai ir atskiros vietos užsakomos pas Martyną Stonį, 17276 Hilton Drive, Southfield, Mich. 48075, tel. 557-7839 ir taip pat pas visus L. F. vajeaus komiteto narius. Kaina: moksleiviams ir studentams \$7.50, visiems kitiems \$12.50. Komitetas kviečia visus Detroito ir apylinkių lietuvius dalyvauti koncerte-vakarieneje.

SVEIKSTA ŽMONOS PRIEŽIŪROJE

LŠST Centro Valdybos sekretorius Romualdas Macionis po sunkios auto nelaimės grįžo iš ligoninės ir žmonos priežiūroje stiprėja savo namuose. Atsilankius Dirvos korespondentui A. Griniui, R. ir L. Macioniai pratęsė 1976 metams Dirvos prenumeratą ir įteikė Dirvai paremti 10 dol. auką, linkėdami sėkmės tolimesniame tautiniame darbe.

MIRĖ J. GRUŠNIENĖ

Sausio 26 d. atsiskyrė su šiuo pasauliu Jolanta Grušnienė sulaukusi 66 metus. Sausio 28 d. Jolandos Baublys koplyčioje kun. K. Simaitis sukalbėjo rožinį. Birutėčių vardu atsisveikinimo žodį tarė ir giminėms užuojautą pareiškė Kristina Daugvydienė. Sausio 29 d. po atlaikytų šv. Antano bažnyčioje pamaldų palaidota Holy Sepulchre kapinėse. Laidotuvėmis rūpinosi Elzbieta Paurazienė.

• Lietuvių Vaizbos butas vasario 21 d. Lietuvių Namuose ruošia vakarą su vakariene ir šokiais. Pradžią 7 v. v. kokteiliu.

• ALRK "Lietuvių Balsas" ruoštas sausio 188 d. Kultūros Centre pobūvis buvo sėkmingas ir visais atžvilgiais gerai pavyko. Ne kalbant apie maistą ir gėrimus, kurie buvo greitai išgrabstyti, visus žavėjo turtingas loterijos stalas. Jonynienės paveikslą laimėjo M. Smailienė, A. Grigaičio paveikslą — V. Musteikis ir P. Balandienės tortą — Justinas Preibys. Danutė ir Leonas Petroniai valandėlės išlaikymui įteikė 100 dolerių.

MIRĖ LIETUVOJE

Agronomo Jurgio Baublio brolis mokytojas Sergėjus Baublys palaidotas sausio 8 d.

Alberto Misiūno motina Ona Misiūnienė gyv. Parinio bažnytkaimy, Lietuvoje mirė sausio 15 d. sulaukusi 76 metų.

Albertas Misiūnas su mamyte po 30 nesimatymo metų buvo susitikęs 1974 metais rugsėjo 5 d. Vilniaus aerodrome. Liko: sūnus Albertas Misiūnas su šeima Amerikoje, sūnus Juozas ir dukterys Valentina ir Benedikta Lietuvoje.

VASARIO 16-TOJI ŠV. PETRO BAŽNYČIOJE

Nepriklausomybės Atkūrimo sukaktis bus paminėta vasario 15 d., sekmadienį, 10 val. 30 min. iškilmingomis pamaldomis. Prieš mišias bus susikaupimo valandėlė prie lietuviško kryžiaus. Bažnytinis choras giedos visas liturgines mišių dalis lietuviškai ir momentui pritaikytas giesmes. Organizacijos prašomos dalyvauti pamaldose su vėliavomis. Smagu, kad čia gimusi Elena Malinauskienė rūpinasi kuo įspūdingiau suorganizuoti šios šventės religinį minėjimą šv. Petro lietuvių bažnyčioje.

S. Sližys

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

IŠ

BOSTONO, MONTREALIO ir NEW YORKO

Balandžio 15 — \$645.00 liepos 14 — \$1045.00
gegužės 20 — \$725.00 liepos 28 — \$1045.00
gegužės 26 — \$899.00 rugsėjo 1 — \$925.00
rugsėjo 16 — \$725.00
gruodžio 22 — \$875.00

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų, su papildomu mokesčiu, New Yorke.

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO —
VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENĖ

Air fares subject to changes and Government approval.

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos sutvarkome reikalingus išskirtimo dokumentus.

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

• CHICAGOS Lietuvių opera, išsivysčiusi iš tuometinio Chicagos Lietuvių Vyrų choro, kai jis į operinį kelią pasuko 1956 m. rudenį, šiemet švenčia 20 metų sukaktį. Įdomiu sutapimu Chicagos Lietuvių operos 20 metų sukaktis sutampa su JAV nepriklausomybės 200 metų sukaktimi. Šią dvigubą šventę Chicagos Lietuvių opera atžymės trijų naujų lietuviškų operų spektakliais š.m. gegužės 8,9,15 ir 16 dienomis Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje. Trys vienveiksmės lietuviškos operos, sulydintos į paskirus keturis spektaklius, bus šios J. Kačinsko 'Juodas laivas' - libretas A. Landsbergio, J. Gaidelio 'Gintaro šaly' - libretas A. Kairio ir V. Marijošiaus 'Priesaika' - libretas B. Sruogos, operinei scenai pri-taikintas S. Santvaro.

• OPEROS vadovybė sausio 28 d. vakare Tautiniuose Namuose sušaukė plačią spaudos konferenciją, kurioje, šalia lietuvių spaudos, radijo ir TV atstovų, taip pat dalyvavo operos meno vadovai, solistai ir operos valdybos nariai. Spaudos konferenciją įdomiai pravedė sol. S. Baras, pranešimus padarė valdybos pirm. V. Radžius, Illinois Liet. gydytojų

pagalbinio moterų vieneto atstovė V. Mažeikienė (vienetas įsijungęs į aktyvią talką telkti operai lėšas), dirigentas muz. A. Jurgutis, rež. A. Dikinis ir dail. A. Valeška. V. Radžius savo pranešime pabrėžęs tai, kad šiemetiniai sukaktuviniai operų pastatymai bus patys brandžiausi iš visų Chicagos Lietuvių operos pastatymų, iškėlė ir sunkumus, su kuriais tenka susidurti stant originalias lietuviškas operas. Klavyras, orkestracija, dekoracijos, drabužiai, orkestras ir kiti gal mažai pastebimi pastatymo atributai pareikalauja trigubai daugiau išlaidų, negu pasaulinių klasikinių operų išvedimas į

savąją sceną. Todėl šiemet, išpardavus bilietus visiems keturiems spektakliams, dalį gali pritrūkti apie 37,000 dol. Tikimasi nemažai paramos

iš duosnių aukotojų, kasmet sudedančių gražias sumas savosios operos pastatymams. Lėšų telkimui šiemet vadovauja valdybos vicepirm. V.

prižiūri M. Kripkauskienė, pirmaisiais operos gyvavimo metais buvusi spektakliu pažiūba, dabar plačiai amerikiečiuose žinoma kaip rūbų planuotoja. Iš visų paskelbtų pavardžių matome, kad 'importuotų' iš kitų miestų tarpe tėra tik maestro V. Marijošius, visi kiti iš Chicagos. Matomai, taip pasielgta irgi taupant lėšas.

• PO to pranešimą dariusiam muz. A. Jurguiui Chicagos Lietuvių operos kelias bent kiek jau buvo žinomas dar jam gyvenant okup. Lietuvoje. Pasidžiaugęs naujųjų operų muzika ir kompozicine struktūra, jis pabrėžė, kad mūsų operos laimėjimai sukelia džiaugsmą ir okup. Lietuvoje gyvenantiems muzikams bei gyvajai tautai. Naujosios operos, nors ir labai skirtingos, jam daro didelį ir malonų įspūdį. Rež. A. Dikinis aktorišku spalvingumu trumpai atpasakojo visų trijų operų turinį, kuriose išryškėja laisvės problema ir patriotinės nuotaikos. pav. 'Juodajam Laive' išgyven-sim S. Kudirkos nepavykusį pirmąjį šuolį į laisvę. Nors S. Kudirkos vardas tiesioginiai neminimas, bet gėrio ir blogio jėgų susidūrimo situacija ir niuansai aiškiai primins S. Kudirkos šuolį. Dail. A. Valeška, turintis puikią studiją Chicagos menininkų rajone, operos dekoratorium yra jau nebe pirmą kartą. Jis į spaudos konferenciją atsinešė dviejų operų scenovaizdžio ir rūbų eskizus, kuriuose pastebėjome ne tik meną, bet ir istorinį autentiškumą. Savo žodyje dail. A. Valeška nepasakojo, kiek lentų teks sunaudoti ar vinių įkalti, bet aiškino muzikos, teksto, scenovaizdžio ir rūbų sulydinimą į vieną bendrą ir neatidalomą spektaklį, viso to darbo filosofiją. Tam didingam scenovaizdžiui pilnai išreikšti, šiemet Marijos aukšt. mokyklos auditorijos scena pirmą kartą bus išplėsta nuo sienos iki sienos ne tik į gilumą, bet ir į platumą. Taip plačiai atidarytos scenos iki šiol dar nesam matę. Visų trijų operų spektakliai

(Nukelta į 16 psl.)

Dalis dalyvių operos spaudos konferencijoje Tautiniuose Namuose. Iš kairės: žurn. V. Būtėnas, rež. A. Dikinis, operos išd. V. Stropus, rašyt. A. Baronas, vicepirm. J. Vidžiūnas, M. Valiukėnas, v-bos narys B. Maciukevičius, chormeisteris A. Gečas, vicepirm. V. Momkus, N. Vaznelienė, inž. J. Jurkūnas, S. Semėnienė, inž. V. Adamkus, sol. D. Stankaitytė.

Po Lietuvių Fondo suruošto koncerto Chicagoje - vaišėse solistai su rengėjais. Sėdi: S. Endrijonienė ir J. Vaznelis. Stovi: dr. A. Razma, S. Baras, D. Stankaitytė, prof. V. Jakubėnas, dr. R. Nemickas, dr. A. Ambrazaitis, L. Daukus, M. Remienė ir dr. T. Kisieliū.

Po Lietuvių Fondo surengto koncerto, agr. A. Šantaras įteikia \$2,000 a.a. agr. Vlado Tiškauskas atminimui Lietuvių Fonde. Nuotraukoje solistai - J. Vaznelis, D. Stankaitytė, S. Baras, muz. A. Vasaitis, koncerto rengimo komiteto pirm. M. Remienė, LF pirm. dr. A. Razma ir agr. A. Šantaras.

V. Noreikos nuotr.

Momkus, jam daug talkininkauja vicepirm. J. Vidžiūnas ir kiti. Svarbiausia, kad šiemet į talką įsijungė ir Illinois Liet. gydytojų dr-jos moterų pagalbinis vienetas. Balandžio 25 d. lėšų telkimui jos rengia didžiulį bandetą, kuriame lėkštė asmeniui kainuos, berods, 50 dol. Jei į banketą atsilankys 200-300 asmenų, liks tikrai gražaus pelno operos biudžetui bandyti balansuoti.

• VIENA iš įdomių akimirkų spaudos konferencijoje buvo meno vadovų, jų techninių pagalbininkų ir solistų pristatymas, nes tų dalykų iki šiol operos vadovybė neskelbė. Vyriausias operų dirigentas bus maestro V. Marijošius. Vieną spektaklį diriguos operos dirigentas muz. A. Jurgutis. Režisuoja akt. A. Dikinis, spektaklių dekoratorius dail. A. Valeška, chormeisteriai A. Stephens ir Alf. Gečas, apšvietimas K. Cijūnėlio, scenos reikalų vadovas akt. K. Oželis, choreografai V. Karosaitė ir J. Puodžiūnas, baletą atliks J. Puodžiūno studijos mokiniai. Operose dainuos šie solistai: D. Stankaitytė, M. Momkienė, R. Mastienė, N. Linkevičiūtė, K. Kogutaitė, S. Baras, A. Brazis, J. Vaznelis, V. Liorentas, S. Wicik ir J. Savrimas. Operoms kostiumų gaminimą

Sekmadienio popietės 'Kelionė po Pensylvanijos Lietuvą' organizatoriai ir programos dalyviai: J. Jurkūas - LTN vald. pirm., M. Marcinkienė - LMF Chicagos Klubo pirm., kun. A. Kezys SJ, žurn. V. Būtėnas ir E. Diminskienė - klubo koresp. A. Plaušinaičio nuotr.

Kelionė po Pensylvanijos Lietuvą

M. VALIUKĖNAS

Lietuvių Moterų Federacijos Chicagos Klubas ir Lietuvių Tautinių Namų surengtoji sekmadienio popietė taut. namų salėje sausio 18 d buvo skirta susipažinti su Pensylvanijos lietuviais, jų didinga praeitimi, išlikusiais paminklais, šventovėmis, o taip pat su šiandienine jau trečios-ketvirtos kartų tenykščių lietuvių dvasia, lietuvių rusenimu bei josios nūdiniais reiškiniais.

7 DIENOS ČIKAGOJE...

(Atkelta iš 15 psl.)

su pertraukomis užtruks 3 valandas, gi bilietai kainos ir jų įsigijimo vieta netrukus bus skelbiama Dirvoje atski-ruose skelbimuose.

• BAIGUS spaudos konferenciją, sekė vaišės ir visu- nuoširdus pabendravimas. Operos vadovybė prašė, kad gegužės mėn., kai vyks lietuviškų operų pastatymai, lietuviai iš kitų miestų ruošų ekskursijas į Čikagą, darytų čia suvažiavimus, nes gastrolių į kitas kolonijas opera dėl nepaprastai didelių išlaidų nenumato. Pvz. Lietuvių Fondas prisitaikė prie operos ir metinį narių suvažiavimą daro gegužės 15 d. Žurn. J. Būtėno 25 m. mirties okup. Lietuvoje minėjimas-akademija rengiama gegužės 9 d. Tai vis taikomasi prie operos, nes žmonės suvažiuos iš kitur, šeštadienį nueis į operos premjerą, o sekmadienį į J. Būtėno - 1951 m. lėktuvu grįžusio į Lietuvą, ir rezistencinės kovos lauką ir ten žuvusio - minėjimą. Lietuvių Fondas metinio narių suvažiavimo proga vakare jo kio pokylio nerengia, nes ar gali būti didesnis dvasinis pokylis už lietuviškų operų spektaklius? Prie operos temos dar teks sugrįžti šioje skiltyje.

Popietė buvo išskirtinai savita. Josios programa buvo atliekama, kaip dažnai būna, ne žodžio apybraižomis, bet kun. Algimanto Kezio SJ rodomais vaizdais-skaidrėmis ekrane ir giesmių transliavimu iš rekordavimo juostų. Visą tą akivaizdžiai matant ir girdint, priedo taikliais sakiniiais Vladui Būtėnui tuos vaizdus paryškinant, popietės dalyviai jutosi, tarytum patys buvotų Pensylvanijos kaimuose, miesteliuose ir dalyvautų pokalbiuose su tenykščiais lietuviais, lankyto šio šimtmečio pradžioje jų statytąsias parapijų šventoves ar anuo metu mirusių, kasyklose žuvusių lietuvių kapus, antkapius, paminklus jiems.

Foto mnininkas A. Kezys ir žurnalistas V. Būtėnas trejeto vasarų savas atostogas, kai kurį laiką talkinami E. Bradūnaitės, E. Būtėno, Lapo ir kt., pašventė kelionėms po Pensylvaniją, lankydami lietuvių gyvenvietes. Jų kelionių siekis surinkti ir palikti istorijai medžiagą, bylojančią apie šios valstijos lietuvių, daugumoje angliakasių, gyvenimą, bendruomeniškumą ir iki šiol išlikusius jų bendrų pastangų vaisius. Šia linkme juodu nukreipęs Kazys Bradūnas, Draugo re-

daktorius, savuoju straipsniu Drauge.

A. Kezys ir V. Būtėnas su foto kamera, bloknotu ir rekorderiu esą aplankę beveik visas vietas, kuriose šio šimtmečio pradžioje ir vėliau buvusios veiklios lietuvių gyvenvietės, kuriose lietuviai sudarę net iki trijų ketvirtadalių bendro gyventojų skaičiaus, turėję lietuvių burmistrus, policiją ir kitą administraciją ... Veikliausi telkiniai buvę Shenandoah, Mahanoy ir kitur, viso bene 29 vietovėse.

Taip jų, A. Kezio ir V. Būtėno bei jų talkininkų pastangomis sukaupia istorinė medžiaga susidedanti iš apie tūkstančio nuotraukų ir baigiama ruošti spaudai knyga, apie 350 puslapių!

Popietės programoje visa auditorija turėjo didelį malonumą peržvelgti dalį Kezio ir Būtėno perteikiamų vaizdų, veidų ir faktų. Programą baigiant, V. Būtėnas jautriu žodžiu kreipėsi į popietės dalyvius, kviesdamas kiekvieną susirasti progą ir asmeniškai apsilankyti tuose Pensylvanijos kalnu, buvusių anglies kasyklų rajuose, susipažinti su ten gyvenančiais trečios-ketvirtos kartų lietuviais, nešti jiems didesnę lietuviybės supratimą, atgimimą.

Nukrypstant į šalį, norima pastebėti, kaip nelygiai visuomenėje yra nugirstamas spaudos balsas. Jau minėta, Kazio Bradūno šauksmą, jam žinti lietuvių išeivijos istorijai Pensylvaniją, jautriai išgirdo Algimantas Kezys ir Vladas Būtėnas ir su dideliu pasišventimu ir ryžtu tą uždavini atliko. Tačiau V. Būtėno balsas spaudoje, prašant lietuvių bendruomenę skirti finansinę paramą vienoje vietovėje dar 1972 metais veikiantiems suaugusių lietuvių kalbos ir Lietuvos istorijos kursams išlaikyti, liko balsu tyruose ... Kitu atveju, kai V. Būtėnas spaudoje pareiškė apgailestavimą, kad didžiojo lietuvių kun. Burbos antkapis esąs apleistas ir bruzgynuose paskendęs baigia nykti, tenykščių lietuvių buvo išgirstas. Ir kitą vasarą jiedu (Kezys ir Būtėnas) nuvykę, jau radę antkapį iškeltą, naujai išbetonuotą, jo užrašą atnaujintą ir visą aplinkumą taip sutvarkytą, kad ji atkreipti kiekvieno praeivio dėmesį ir iššaukianti pasigerėjimą ... Abiejų antkapių nuotraukos buvo parodytos popietės dalyviams.

Popietės programą vedė Zita Kevalaitytė-Visockienė. Popietės dalyviai užpildė artipilniai Lietuvių Tautinių Namų salę. Neabejotinai kiekvienas dalyvis buvo dė-

kingas šiems vyrams - kun. A. Keziui ir V. Būtėnui - bei jų talkininkams už tą didelį jų darbą bei jo dalies atskleidimą šioje popietėje.

RACINE

• Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventės minėjimas įvyks vasario 22 d., šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Kalbės jaunosios kartos atstovas inž. Eugenijus Lirgameris. Programą atliks Aurelijos Paukštelienės vadovaujamas Jaunimo ratelis.

Ruošia vietos Altos skyrius.

HARTFORD

UŽGAVĖNIŲ BALIUS

Vasario 28 d., 8 v. v., šeštadienį, Lietuvių Klube, 227 Lawrence St., Hartford, yra rengiamas linksmas "Roaring Twenties" Užgavėnių balius. Gros pagarsėjęs E. Radionovo orkestras, gausus bufetas, loterija, senoviški šokiai ir kitos linksmybės. Balius ruošiamas paremti Hartfordo jaunimo grupėms, kurios vyks į Tautinių šokių šventę Chicagoje. Stalai iš anksto užsakomi pas Jaunimo grupių Tėvų Komiteto narius.

Visi lietuviai kviečiami dalyvauti baliuje. (vl)

GERIAUSIĄ DOVANĄ BET KOKIA PROGA

Rasite pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 North Wabash Avenue Chicago, Ill. 60601 2nd Floor

DIDELIS PASIRINKIMAS PUOŠNIŲ IR PASKUTINĖS MADOS KAILIŲ!

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMĄ MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE

Aurelija Balasaitienė

Įamžinkime dabartį vaizduose

Mūsų periodinė spauda - tai mūsų gyvenimo atspindys, mūsų vilčių, pasisėkimų ir siekių veidrodis. Kaip spalvingame kaleidoskope, spaudos puslapiuose skaitome mūsų laimėjimus kultūrinėje, kūrybinėje srityje, kovas Lietuvos laisvinimo darbe, vyresniųjų garbingas suaktyvinti; skaitome apie mūsų dainuojanti, žygiuojanti, kurianti jaunimą ir mūsų tautos herojiškų vaikų žygdarbius. Tačiau nebūtų toji spauda tokia patraukli ir tokia gyva, jei šalia rašyto žodžio nematytumėme eilės nuotraukų. Jose atpažįstame veidus tų, kurie suka mūsų visuomenės darbų ratą ir savo veikla įtakoja mūsų gyvenimą. Net ir minėjimuose dalyvaujančios publikos veidų masėje ieškome pažįstamų tolimuose miestuose; gėrimės naujais paminklais ir pastatais, vaidinimų pastatymais, dailiom dainininkių pozomis. 'Akys krypta į nuotrauką matoma asmenį pirmą, negu į straipsnį', tvirtina Vladas Bacevičius, senas spaudos foto darbuotojas, su kurio žodžiais negaliu nesutikti.

Pavarčius ištisą eilę mūsų periodinių leidinių, negaliu nepastebėti po didele dauguma nuotraukų V. Bacevičiaus pavardės - Dirvoje, Drauge, Skautų Aide, Lietuvių Dienose, Tėviškės Žiburiuose, Darbininke ... Žinau iš asmeniškų patirties, kad organizacijų, mokyklų, meninių vienetų reikalams Vladas Bacevičius visada turi

laiko. 'Aš nedarau skirtumų tarp organizacijų. Jos visos turi savo gražias, pozityvias idėjas, tik jas bando įgyvendinti skirtingais metodais', pokalbio metu išsireiškė ne amžiumi, bet patyrimu senas skautas, už savo nuoširdžią skautišką veiklą 1975 metais pakeltas į vyr. skautininko laipsnį. Jo asmenyje lengva atpažinti tikrosios skautybės įgyvendinimo pagrindus - tarnyba artimui ir savo tautai jau ilgą eilę metų yra tapusi jo gyvenimo esme. Skautų organizacijos įstojes 1930 metais, Vladas Bacevičius jau tremtinių stovykloje Vokietijoje 1948-9 metais vadovavo skautų vyčių būreliui. Vėliau, atvykęs į Clevelandą, 1953-56 metais buvo jaunesniųjų skautų draugovės draugininku. Visose stovyklose, suvažiavimuose, mugėse, skautininkas Bacevičius yra nepamainomas tal kininkas ne vien žodžiu, bet konkrečiais darbais - nuošaliai padėjęs foto aparatą, jis ima į ranką ir kirvį, ir plaktuką.

Virš 20 metų eidamas Pilėnų Tunto ūkio tiekėjo ir socialinių reikalų vadovo pareigas, jis rado laiko aktyviai įsijungti į Lietuvių Bendruomenės tarnybą, joje rasdamas pareigas, atitinkančias jo idealus ir charakterį. Bendruomenės Socialinio Skyriaus vardu, skautininkas Bacevičius lanko lietuvius ligočius atnešdamas ne vien tik malonų žodį ir paguodos šypsnį, bet taip pat konkrečiai pasirūpindamas tvarkyti jų asmeninius reikalus,

kurių svarba dažnai nekreipia dėmesio į nelaimę ar ligą.

Paklaustas, kodėl savo gyvenime taip mažai laiko praleidžia asmeniškoms malonumams, o visur ir visada lietuviškame parengime, minėjime, laidotuvėse ar vestuvėse, jis yra pasiruošęs foto aparato pagalba įamžinti kitų gyvenimo įvykius, jis trumpai atsakė: 'Aš noriu nuotraukomis atkurti mūsų gyvenimo realybę, kad išievi jos gyvenimas būtų teisingai atvaizduotas spaudos puslapiuose, kaip priešingybė okupanto prievartaujamos Lietuvos spaudos melui'. Šalio to, jis su dideliu sentimentu prisimena savo motiną, ji dar labai jauną mokiųsią padėti už save silpniesiems ir dalintis tuo, ką turi, su kitais. Tik dalindamasis su kitais, jis gali rasti pasitenkinimą ir džiaugsmą.

Idomi buvo Vlados Bacevičiaus pastaba, kad dabartinė karta nevertina fotografijos archyvinės svarbos ir nekreipia turto ateičiai. Jaunimas, per daug užimtas dabarties momentu, nesidomi jo užrašymu. Foto archyvo klausimu niekas nesirūpina. Tačiau, laikui bėgant, kaip tai jau parodė ištisa eilė mūsų vertingesnių istorinių veikalo leidimo problemos, senų nuotraukų vertė auga, o jų skaičius mažėja. Rimtas, džiaugsmingas ar istorinis momentas dingsta negražinamai, ir tik reali nuotrauka gali užfiksuoti momento tikrovę, kai tuo tarpu atmintyje vaizdas blanksta, veidai keičiasi, sudega pastatai ir nugriaujami paminklai.

Foto archyvo klausimu turėtų susirūpinti mūsų centrinės kultūrinės organizacijos, nes foto žurnalizmas, lygiai kaip ir rašytas žodis, turi didelės svarbos mūsų gyvenimo raidos įamžinime. Bėga metai, įvykiai veja įvykius, iš mūsų tarpo negailėtos mirties pakirstos pasitraukia brangios asmenybės. Ar po eilės metų kitoms kartoms galėsime parodyti jų veidus, kaip kad galime šandien parodyti Basanavičių, Maironį ir kitus vien dėl to, kad kas nors pasirūpino jų

nuotraukų išsaugojimu? Ar galėtume šiandien išvaizduoti Trakų pilies griuvėsius, kaip jie stovėjo per šimtmečius? Ar Vilniaus Katedrą, kaip ji atrodė prieš šventųjų stovyklų ir kryžiaus nugriovimą?

Vladas Bacevičius ir kiti spaudos foto darbuotojai yra sukrovę milžinišką mūsų gyvenimo nuotraukų archyvą. Koks bus to archyvo likimas, kai jų mūsų tarpe nebebus?

v.s. Vladas Bacevičius

TRUMPOS EKSURSIJOS Į LIETUVĄ 1976 PAVASARĮ

KOVO 31 iki BALANDŽIO 8-tos
BALANDŽIO 14 iki BALANDŽIO 22
GEGUŽES 16 iki GEGUŽES 24

Maršrutas:

Maskva-Vilnius-Kaunas-Trakai
SKUBĖKITE REGISTRUOTIS!

Vasaros 2 savaitės ekskursijos prasideda
gegužės 31 dieną.

Kainos bus paskelbtos greitai laiku!

Lietuvių ekskursija į
Meksiką — 7 dienoms — tik \$300.00
(po du kambaryje)
Išvyksta š. m. gegužės 1 d.

Registruokitės:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Telephone: (312) 238-9787

DĖMESIO!

Jeigu Jūs svarstote persikelti iš vienos vietos į kitą ir Jus vilioja gyvenimas be rūpesčio apartamente, tai šiuo metu rasite gražų pasirinkimą sekančiuose pastatuose:

BEACON HILL — WHITE STONE MANOR — ir WESTROPP MANOR apartamentuose, kurie yra patogiose susisiekimo vietose ir lietuvių gyvenamose apylinkėse.

BEACON HILL — 22230 Euclid Ave. yra šešių aukštų, turi suomišką pirtį žiemai ir maudymosi baseiną vasarai ir taip pat svečiams priimti erdves patalpas su virtuve ir kitais patogumais.

WHITE STONE MANOR — 18001 Lake Shore Blvd. visai naujas pastatas tik septyniolikos butų, kurie susideda iš vieno ir dviejų miegamųjų, o taip pat ir vienam žmogui patogaus tik vieno didelio kambario su virtuve.

Kainos mėnesiui nuo \$155.00 už vieno kambario butą, nuo \$185.00 už vieno miegamojo butą ir nuo \$225.00 už dviejų miegamųjų butus. Visi butai turi modernius kilimus, plytas, šaldytuvus, indams plauti mašinas ir vėsintuvą. Nuoma padengia vandenį ir šilumą.

WESTROPP MANOR — 14206 Westropp Ave., dviejų aukštų pastatas, taip pat su visais patogumais, kur ekonomiškos nuomos prasideda nuo \$145.00 už vieno miegamojo butą.

Teirautis: telefonu 481-1604
NASVYTIS ENTERPRISES, INC.
18009 Lake Shore Blvd.
Cleveland, Ohio 44119

(6-7)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2100-9
THYS MODERNIOS KOPLYCIOS

JAUNIMO LITERATŪROS VAKARAS

Clevelando Lietuvių Namų salėje, sausio 31 d. įvyko Clevelando moksleivių ir studentų ateitininkų literatūros vakaras. Programą atliko rašytoja Nijolė Jankutė - Užubalienė, vietinės jaunų rašytojų pajėgos ir moksleivių-studentų ateitininkų choras.

Ateitininkų jaunimas Clevelande jau keli metai iš eilės surengia literatūros vakarus. Pernai jų programoj dalyvavo rašytoja-režisierė Birutė Pūkelevičiūtė. Šiais metais rašytoja-mokytoja Nijolė Jankutė. Šio vakaro programa buvo suplanuota ir pravesta kitaip, negu įprasta. Šis naujumas ne tik įdomus, bet ir labai naudingas mūsų šeštadienių mokyklų mokytojams, mokiniams, tėvams ir vakaro dalyviams. Programa atlikta taip, lyg ji būtų šeštadieninės mokyklos tąsa panaudojant meniską formą, kurioje dalyvavo mokytojai (Jankutės asmenyje), mokiniai (Živilė Kliorytė, Linas Čepulis, Rūta Staniškytė, Sigutė Lenkauskaitė, "Studentatas"), jaunieji dainos mėgėjai, na, ir visi vakaro dalyviai.

Vakaro programą pradėjo Viktutė Lenkauskaitė, pakviesdama viešnią rašytoją Nijolę Jankutę pirmam programos punktui, kuris įvardintas: "Ištraukos iš raštų ir gyvenimo". Čia autorė, prieš paskaitydama iš savo kūrybos, vaizdžiai patiekia savo jaunų dienų biografijos ištrauką, išryškindama savo ir kitų moksleivių užsidegimą skaityti (vaidinti ir rašyti), ypač, kaip pabrėždama knygų skai-

tymo vertę. Vėliau seka jaunimo kūryba: čia paskaito iš savo kūrybos — Linas Čepulis, "Studentas", Živilė Kliorytė, Rūta Staniškytė kūrinių paskaito Sigutė Lenkauskaitė.

Pokalbyje su jaunimo rašytoja gražiai ir padiršinančiai atsiliepiama apie jaunųjų paskaitytą kūrybą. Rašytoja klausinėja jaunimą, ką jie skaito (lietuviškai ir angliškai): kas skaitė A. Rukšėno "DAY OF SHAME", angliškai, LKB KRONIKĄ, lietuviškai?

Toliau rašytoja pereina prie šeštadienio mokyklų programų, pabrėždama, kad mokykloje ar organizacijoje neužtenka išmokyti jaunimą tik lietuviškai paskaityti ir parašyti, bet reikia siekti įdiegti meilę savo kraštui. O kad tai atsiekti, reikia kraštą ir dabartinę padėtį ten pažinti. Be mokyklos, be organizacijos, reikia skaityti knygą. Kodėl nepaskaityti vieną kitą žinutę iš KRONIKOS. Kita mintis, kurią rašytoja iškėlė jaunimui, tai žmoniškumo problema. Žmoniškumas šiandien ne madoj. TV, filmai, spauda gravituoja priešinga kryptimi — į vertybių suniekinimą. Tačiau lietuviškas jaunimas visuomet turėjo idealizmo, jis ištesės ir dabar. Baigdama pasikalbėjimą su jaunimu miela rašytoja priminė prieš dieną įvykusį Chicagoje lietuvių menininkų susitikimą su neseniai iš Lietuvos pasitraukusiu teatro režisierium J. Jurašu, kuris, atsakydamas į rengėjų jo "liaupsinimo" kalbas trumpai atsakė, kad jis,

kaip ir daugelis nepalūžusių tėvynė, siekė tik išlikti žmogum. Savo programos pabaigai rašytoja dar paskaitė iš savo kūrybos.

Vakaro programa užbaigta dainomis. Mūsų jaunimo chorelis, vadovaujamas Ritos Čyvaitės, padainavo kelias daineles. Štai dainininkai: Vikt. Majarovas, Linas Johansonas, Vytas Kliorys, Andrius Razgaitis, Andrius Kazlauskas, Živilė Kliorytė, Onutė Kliorytė, Elenutė Razgaitytė, Rita Balytė, Nijolė Lenkauskaitė, Gintaras Puškorius, Linas Mikulionis (Detroitas) ir Romas Puteris (Torontas). Jaunimą išgirsti visuomet malonu. Jų dainelės ir ši kartą, kaip ir visų programos dalyvių pasirodymai buvo palydėtos gausiais plojimais. Po programos vaisės ir šokiai. Apskritai literatūros vakaras praėjo su pasisekimu, palikdamas gilių idėjų mūsų jaunimo veiklai išlikimo kovoje. Publikos apie 200.

A. Garka

RENGIASI RELIGINIAM KONCERTUI

Šv. Jurgio parapijos choras, vadovaujamas muziko Ryto Babicko, jau seniau yra užplanavęs šiais metais surengti parapijos bažnyčioje religinį koncertą. Kaip žinome, parapijos chorą sudaro nuolatiniai nariai, kurie gieda kas sekmadienį sumos metu. Tačiau didesnių švenčių proga choro vadovas ir dirigentas sugeba choro sudėtį padidinti, pasikviesdamas savo draugų dainininkų ir iš šalies (Čiur-

lionio Ansamblio, Vyrų Okteto ir pan.). Parapijiečiai gėrisi kiekvieną sekmadienį choro giesmėmis, bet yra ypač sužavėti padidinto choro pasirodymais specialiomis progomis, pav. Kalėdų naktį. Be Ryto Babicko šv. Jurgio parapija greičiausia neturėtų bažnytinio choro, o choras parapijos gyvavime yra labai didelis ir svarbus veiksnys. Parapijiečiai labai vertina savo chorą, dėkingi jo vadovui muz. Rytui Babickui, visiems nuolatiniais nariams, o taip pat visiems tiems dainininkams, kurie specialiomis progomis ateina pagalbon.

Pereitą sekmadienį (vasario 1 d.) šv. Jurgio parapijos choras turėjo pasitarimą (kavutę), kuriame buvo aptarti konkretūs religinio koncerto reikalai. Kaip choro vadovas ir dirigentas Rytas Babickas pranešė, koncerto programa susidės iš atskirų kūrinių, kuriuos ir vėliau bus galima dalimis panaudoti sekmadieniais. Koncerto pasirengimui nutarta skirti kas savaitę apie 4 val. repeticijoms, kurios vyks sekmadieniais parapijos patalpose, o šioadieniais Lietuvių namuose. Koncertas numatomas apie Velykas. Pasitarime dalyvavo ir kleb. kun. Balys Ivanauskas. Pasitarimui pirmininkavo choro seniūnas Pr. Razgaitis. Koncerto idėja visų choristų buvo šiltai priimta su pažadu intensyviai ruoštis. (ag)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

MIELI CLEVELANDO LIETUVIAI!

Šiais metais minime 723 metus nuo Lietuvos valstybės pradžio ir 58 metus nuo jos nepriklausomybės atstatymo.

Kviečiame visus lietuvius dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės šventėje 1976 m. vasario mėn. 15 d., sekmadienį: 9 val. 45 min. vėliavų pakėlime prie Paminklinio Kryžiaus, pamaldose abiejų lietuvių parapijų bažnyčiose ir 4 val. p. p. minėjime Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje. (Organizacijos bažnyčiose ir minėjime dalyvauja su vėliavomis).

Vasario 16-tosios progą raginame visus Clevelando lietuvius atverti savo širdis ir dosniai paremti aukomis mūsų brangios tėvynės Lietuvos laisvinimo darbus.

ALT CLEVELANDO
SKYRIAUS VALDYBA

• Lithuanian Village Inc. — Lietuvių namų bendrovės šėrininkų metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 29, Lietuvių namų salėje. Susirinkimo pradžiai 12 val. Pasibaigus Lietuvių namų bendrovės susirinkimui, tuojau įvyks Lietuvių Amerikos piliečių klubo susirinkimas. Bus padaryti atskaitomybės ir turto pranešimai. Į Lietuvių namų bendrovės direktorių bus renkami keturi direktoriai. Apie 120 šėrininkų yra padaryti raštu pasiūlymai kandidatuoti į direktorius.

Lithuanian Village Inc. šėrininkai ir Lietuvių klubo nariai kviečiami gausiai susirinkime dalyvauti.

• Dail. J. Juodžio paroda suruošoji š. m. sausio 10-11 d.d. Lietuvių namuose pavyko gerai. Gausus lankytojų skaičius gerėjosi patrioto dailininko kūrybos darbais. Parduota keliolika paveikslų. Aukojusieji parodos išlaidoms padengti gavo atminčiai dail. kūrinių nuotraukų. Dailininką ir jo kūrybą pristatė mok. Pr. Karalius. Parodą ruošiant nuširdžiai talkininkavo Liet. Atgimimo Sąjūdžio Clevelando skyrius, Pr. ir A. P. Razgaičiai, Edv. Kersnauskas ir eilė kitų asmenų. Parodos lankytojų vaišėmis rūpinosi p. Mainelienė su savo talkininkėmis.

• JAV LB Krašto valdyba deda pastangas su lietuvių tautos dabarties problemomis ir laisvės troškimu supažindinti prezidento postui demokratų partijos nominacijos besiekiančius asmenis bei jų štabo narius. Š. m. sausio 29 d. Krašto valdybos vicepirm. Rimas Česonis turėjo susitikimą su gubernatoriaus G. Wallace rinkiminės kampanijos štabo nariu Mark Babin, kuris pasisakė esąs lietuvių kilmės.

FREE...SUPER GIFTS AT SUPERIOR SAVINGS!

RCA 17" Color TV for Certificates of Deposit

Limited offer while supply lasts.

- Deposit \$1,600, 4-year maturity and get the TV set now.
- Deposit \$2,500, 29 months maturity and get the TV set now.
- Deposit \$5,000, 14 months maturity and get the TV set now.

TELEVISIONS BASED ON DISCOUNT CERTIFICATES. Penalty is imposed for early withdrawals.

Open a new account or add to your present Savings Account and get 5 1/4% daily interest PLUS...

Corning Ware 9-inch Pie Plate for a deposit of \$250 or more.

Irvinware's Gourmet Susan for a deposit of \$500 or more.

Corning Ware Petite Fours Set for a deposit of \$1,000 or more.

Deposits must remain at least one year.

Open Saturdays
Closed Mondays

Also available are 7 1/4% C.D.'s for 6-year maturity in \$1,000 units.

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

MAIN OFFICE
798 East 185th Street

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Avenue

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Avenue

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road (near Green)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Inž. Valdas Adamkus bus pagrindinis kalbėtojas Vasario šešioliktosios minėjime Clevelande, kuris įvyks vasario 15 d. 4 v. p. p. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje. Visi Clevelando lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti. Minėjimą rengia ALT Clevelando skyrius.

• Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijai paremti pietus bus sekmadienį, vasario 15 d. nuo 11 val. ryto iki 8 val. vakaro. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

• Jonas Baranauskas, 67 m., po sunkios ir ilgos ligos vasario 8 d. mirė ligoninėje. Buvo pašarvotas Jakubs laidojimo namuose. Po pamaldų Nauj. parap. bažnyčioje, vasario 11 d. palaidotas Visų Sielų kapinėse. Liko dukterė Irena ir sūnus Rimas Lietuvoje. Laidotuvių rūpinosi V. Bacevičius.

• Society Corporation, vienas stambiųjų Clevelando bankų, turįs daug skyrių, praneša, kad pereinamais metais apyvarta siekė \$10,554,039, tai yra 11,5% didesnė už 1974 m. ir už ak-

VISUS CLEVELANDO IR APYLINKIŲ LIETUVIUS KVIEČIAME DALYVAUTI 58-TAJAME LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO

MINĖJIME

9:45 Vėliavų pakėlimas prie Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos paminklinio kryžiaus (organizacijos ir jaunimas renkasi 9:30).

ISKILMINGOS ŠV. MIŠIOS:

10:00 Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijoje,

10:30 Šv. Jurgio parapijoje.

4:00 Minėjimas — Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje.

Pagrindinį žodį tars inž. Valdas Adamkus.

Meninę dalį atliks Čiurlionio Ansamblis su solistais ir kanklių orkestru, vadovaujamas muz. A. Mikulskio.

ALTOS CLEVELANDO SKYRIAUS VALDYBA

cijas išmokėta po \$5.52 vietoj \$4.92.

Walter F. Lineberger, Jr., banko prezidentas, sako, kad nežiūrint infliacijos, Society Corporation grįžo prie geresnės apyvartos ir metai baigti su dideliu pasisekimu.

ATTITASYMAS

Dirvoje, Nr. 6 (11 psl.) po nuotrauka, kurioje dr. J. Mačys džiaugiasi laimėta vaza, vardinant ponias, vietoje Mačienės pavardės turėjo būti Garlauskienė. Atsiprašome dėl klaidos.

FOR SALE

40 acres, \$9,750.00! Beautiful COLORADO — high mountain valley. The best of hunting and fishing. \$95.00 down, \$95.00 monthly, 6% interest. Owner 806-376-8690.

MOKYKLA MINĖS VASARIO 16

Vysk. M. Valančiaus Lituanistinė Mokykla ateinantį šeštadienį, vasario 14 dieną šv. Jurgio parapijos salėje rengia tradicinį Vasario 16-os minėjimą, į kurį kviečia mokyklos bičiulius, moksleivių tėvelius ir artimuosius atsilankyti. Programoje pačių moksleivių paruošta iliustruota vaizdų pynė ir individualūs pasirodymai. Kas galite, atsilankykite, tuo pačiu pakeldami jaunimo nuotaiką ir atkreipdami dėmesį į jo darbą. Minėjimas prasideda 11 valandą ryto. Po minėjimo kuklios tėvų komiteto vaišės.

Mokyklos vaovybė

• Kent State Universitete, vasario 23-29 d. įvyksta pirmoji American Heritage savaitė, kurioje dalyvauja 30 tautinių grupių iš Ohio ir Pensilvanijos. Kiekvieną dieną bus speciali kurios nors tautybės kultūrinė programa Trumbull Campus pagrindiniame pastate ir publika maloniai kviečiama

dalyvauti.

Lietuvių grupė irgi dalyvauja. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į John F. Cadzow, Director Ethnic Heritage Program, 4341 Mahoning Ave., K. S. U, Trumbull Campus, Warren, Ohio 44483, tel. 847-0571, ext. 213.

MOKYKLAI PAREMTI PIETUS

Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos tėvų komitetas š. m. vasario 15 d. šv. Jurgio parapijos salėje po sekmadieninių pamaldų ruošia lietuviškus pietus, kurių pelnas skiriamas mokyklos darbui paremti. Patyrusios šeimininkės ruošia turtingą ir įvairių valgių sąrašą. Bus didelis pasirinkimas patiekalų, kava ir saldumynai. Visi kviečiami skaniai pavalgyti ir po pietų, negaišdami laiko namuose, tiesiai vykti į Vasario 16 minėjimą.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

• VASARIO 21 D. LKVS Ramovė Clevelando skyriaus 25 metų veiklos minėjimas Lietuvių Namuose (apatinėje salėje).

• VASARIO 22 D. Pedagoginių liet. kursų rengiama prof. dr. J. Jakšto paskaita: Kultūrinis lietuvių gyvenimas Vyt. Didžiojo laikais.

• VASARIO 28 D. tradicinis blynų balius Lietuvių Namuose. Rengia Pilėnų Tunto tėvų komitetas.

• KOVO 6 D. Lietuvių Namuose simpoziumas "Mūsų veikla po Helsinkio nutarimų". Rengia ALT S-gos Clevelando skyrius.

• KOVO 14 D. Juozapavičiaus šaulių kuopa ruošia Vlado Pūtvio minėjimą.

• KOVO 20 D. Kaziuko mugė.

• KOVO 21 D. Pedagoginių liet. kursų rengiama V. Kavaliūno paskaita: Žmogus žmogaus gyvenimo prasmės filosofijos sampratoje.

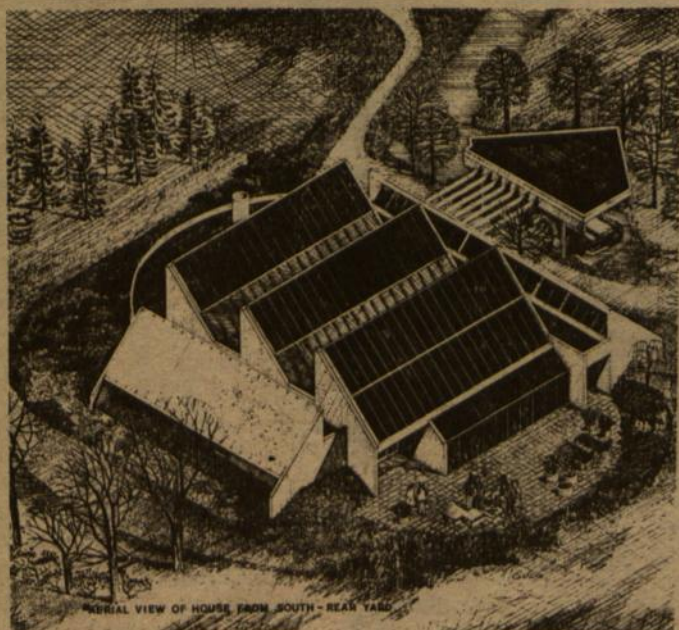
• KOVO 27, 28 D. Dail. Giedrės Žumbakienės kūrinių paroda. Rengia Korp! Giedra.

• BALANDŽIO 4 D. popietė su dr. V. Sruogiene Lietuvių Namuose. Rengia Skautininkų Draugovė Clevelande.

• BALANDŽIO 24 D. Hamiltono teatras vaidins "Bubulis ir Dundulis". Rengia LB Clevelando apyl. valdyba.

• BALANDŽIO 25 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinių pirmoji šv. Komuniija.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Namų ir gėlių parodoje, kuri vyks Clevelande nuo kovo 6 iki 14 d., lankytojas galės apžiūrėti šį arch. Neil Wm. Guda's atėitį namą, kuris taupys šilumos energiją iki 50%.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglan-doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

• Akt. Stasys Pilka, sulaukęs 78 m. amž., vasario 5 d. mirė Chicagos ligoninėje. Laidotuvėmis rūpinosi Lietuvos Dukterų Draugija.

• Leonas Raslavičius, JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo Tarybos narys, paguldytas į ligoninę, pagrindinai patikrinti sveikatą.

• Naujosios Vilties 8 nr., tautinės minties žurnalas, kiek pavėlavęs dėl Dirvos pastato gaisro, jau atspausdintas ir išsiuntinėtas skaitytojams.

• Lietuvių Moterų Federacijos Chicagos Klubas ir Lietuvių Tautinių Namų rengiamoji sekmadienio popietė, tema: Lituanistinių mokyklų problemos ir jų

Pas senatorių Henry M. Jackson, kuris remia Baltų rezoliucijos priėmimą Senate Iš kairės: prof. J. Genys, sen. H.M. Jackson, E. Šumanas ir latvis prof. T.Smits.

Nuoširdžiai lietuvei

A. A.

SOFIJAI BOBELIENEI

mirus, sunkaus liūdesio ištiktą jos sūnų, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininką dr. KAZĮ BOBELĮ ir jo šeimą giliai užjaučiame ir kartu su juo liūdime

Amerikos Lietuvių Taryba

Brangiai motinai

A. A.

SOFIJAI BOBELIENEI

mirus, liūdesio prislėgtą jos sūnų Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininką dr. KAZĮ BOBELĮ, jo šeimą ir gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Elena ir Kazimieras
P o c i a i

A. † A.

SOFIJAI BOBELIENEI

mirus, jos sūnui Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkui dr. KAZIUI BOBELIUI su šeima reiškia gilią užuojautą

Chicagos Lietuvių Taryba

jnašas lietuvybei išlaikyti", vasario 22 d. neįvyks — nukeliama vėlesniam laikui.

"GRANDINĖLĖ -76" CHICAGOJE

Po keturių metų Clevelando Grandinėlė š. m. kovo 27 d., Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje atliks pilną, premjerinį šokių, muzikos koncertą "Grandinėlė 76-tais".

Šie metai yra šokėjų metai. Bet kur būtų mūsų šventės, jei nebūtų šokėjų, jei nebūtų šokių ratelių mokytojų, kurie suburia jaunuosius į šokių grupes; išmokina šokti, padaro šokėjais. Ir Grandinėlė yra viena iš tokių šokėjų grupių, kuri daug prisidėjo prie

mūsų sceninių liaudies šokių populiarinimo šiame krašte. Atsimerant visą šokių ratelių veiklą, žinoma, nepasiekta tai, kas tikrumoje buvo galima pasiekti, bet padaryta tiek, kad nuo pirmo mūsų šokėjų pasirodymo Londone (1935 m.), dar ir po 40 metų stipriau ar silpniau lietuviški šokiai šokami net Amerikos žemėje.

Premjerinis Clevelando šokėjų spektaklis "Grandinėlė -76" bus įdomus naujais šokiais, naujai austais rūbais, nuotaikinga, lyrine muzika. Visa programa bus supinta Grandinėlei įprastu sklandumu ir tikėjimu, kad sceninis liaudies šokis yra estetiškai vertingybė ne tik žiūrovui, bet ir pačiam šokėjui.

• A. Lauraitis, American Travel Service Bureau (9727 So. Western Avenue, Chicagoje) vedėjas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos skyriaus susirinkime skaitė įdomią paskaitą apie turistines keliones už Amerikos krantų. Prelegentas pasidalino su auditorija savo patirtimi, kaip, kada geriausia ir į kokius kraštus keliauti, kaip tvarkytis dokumentus, finansus ir pan. Po paskaitos jis maloniai atsakinėjo klausytojų iškeltus klausimus.

• Tėv. Petras Urbaitis, SDB, knygos "Kinija — Azijos milžinas" autorius, iš Romos atvykęs į JAV, sustojęs Clevelande, P. Zygmanto lydimas, aplankė Dirvą laikinose patalpose.

MINĖS VASARIO 16-JĄ

Daytoniškiai Vasario 16 dienos paminėjimą rengia vasario 22 dieną. Yra pramatyta labai turininga programa. Arkivyskupas Nicholas Elko sutiko dalyvauti ir tarti žodį. Jis yra gerai susipažinęs su Lietuvos reikalais, o be to yra išaukęs ir gyvenęs lietuvių tarpe Pensylvanijoje.

Meninę programą išpildys sol. Vaclovas Verikaitis, muz. Jonas Govedas iš Toronto, Kanados, atsiveždami pastiprinimą sol. Rimą Strimaitį. Tai ypatinga proga daytoniškams. Solistai atsiveža visai naują dainų programą. Vietinė tautinių šokių grupė "Vėjeliai" pasšoks naujus šokius, kuriems rimtai ruošiasi.

Tautos šventės minėjimas prasidės pamaldomis šv. Kryžiaus lietuvių bažnyčioje 2 val., kurių metu svečiai solistai irgi giedos. Po pamaldų bus persikelta į lietuvių klubą (922 Valley St.), kur bus toliau tęsiamas minėjimas.

Minėjimui pasibaigus bus užkandžiai.

Daytone ir apylinkėse gyveną lietuviai ir lietuvių draugai kviečiami gausiai dalyvauti. J-S

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkojame visiems už malonų dėmesį mirusiam mūsų brangiam Vyru, Tėvui ir Seneliui

A. A.

Dipl. inž. JONUI JASIUKAIČIUI ir mus skausme užjautusiems.

Dėkojame Korporacijai NEO-LITHUANIA, LIETUVIŲ INŽINIERIŲ-ARCHITEKTŲ Sąjungai ir jų atstovams, A. RUDIS Radijo, DIRVAI, DRAUGUI ir jų bendradarbiams už gražius Vėlionio prisiminimus, dėkojame visiems už užuojautas žodžiu ar raštu, už gėles ir aukas.

Dėkojame šv. ANTANO parapijos Klebonui už religinį patarnavimą ir VASAITIS-BUTKUS Laidotuvių Direktoriams už rūpestingą laidotuvių tvarkymą.

Žmona Veronika,
sūnus Eriks su žmona Gražina,
anūkas Povilas-Aleksandras ir
jo motina Dorothy

A † A

ONAI BAČIAUSKIENEI

mirus, jos vyrui KAZIMIERUI BAČIAUSKUI bei kitiems artimiesiems reiškia gilią užuojautą

Zenonas ir Stasė Obeleniai
ir
Bronė Kazėnienė su šeima